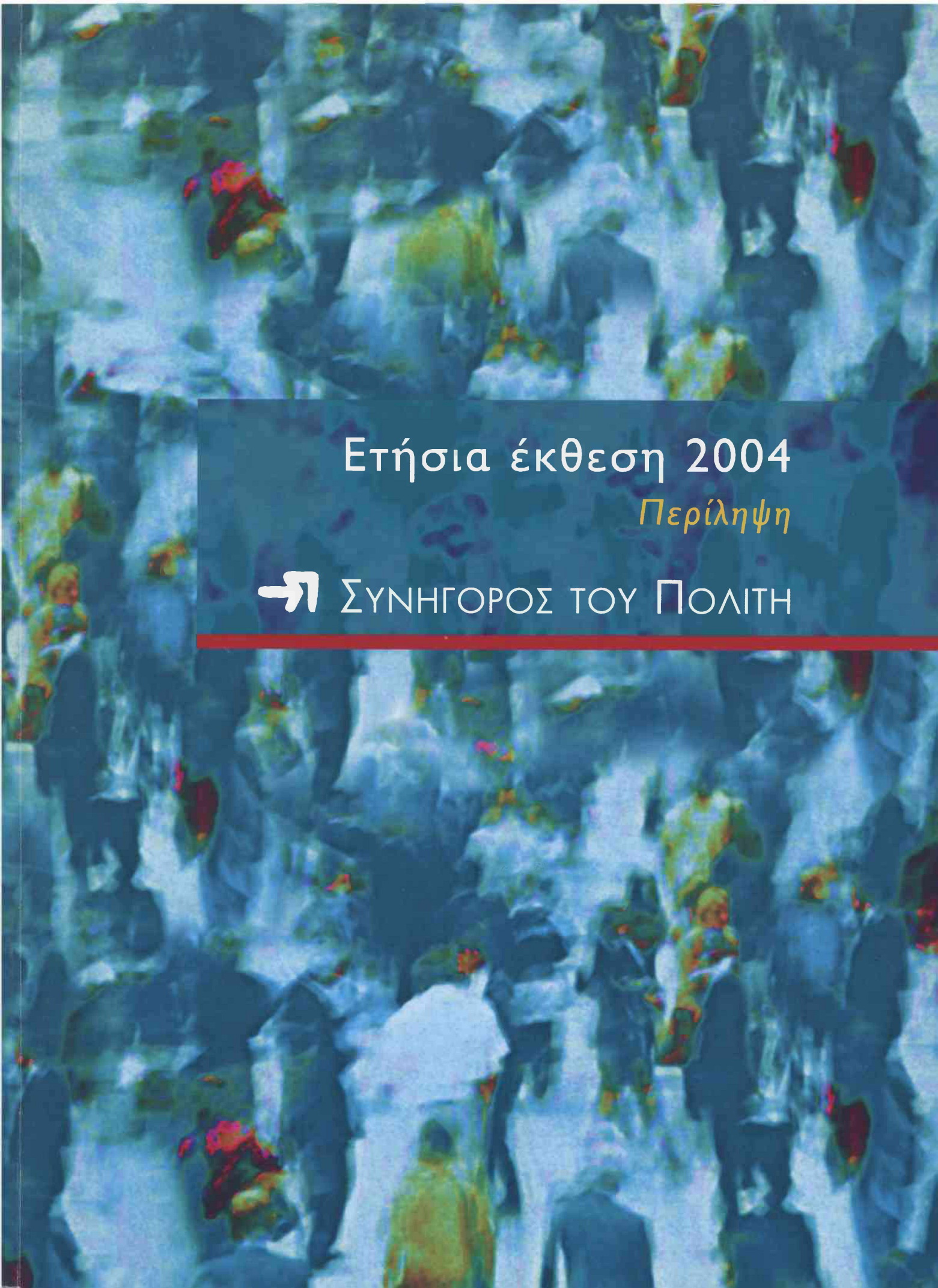

Ετήσια έκθεση 2004

Περίληψη

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ετήσια έκθεση 2004

Περίληψη

 ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Η παρούσα έκδοση
αποτελεί συνοπτική παρουσίαση
της Ετήσιας έκθεσης 2004
του Συνηγόρου του Πολίτη.

Υπεύθυνοι για την επιλογή και την επεξεργασία των κειμένων
καθώς και για τον συντονισμό της έκδοσης

Ζήνα Ασημακοπούλου
Δημήτρης Βερέμης

Επεξεργασία στατιστικών στοιχείων
Μιλτιάδης Παύλου

Για την προετοιμασία της Ετήσιας έκθεσης 2004
εργάστηκε το σύνολο του προσωπικού
του ΣτΠ.

Ειδικότερα καθήκοντα ανέλαβαν οι εξής:

Σοφία Αμοριανού
Ελένη Αναστασίου
Κυριακή Ανδρικάκη
Κωνσταντίνος Δαραμάρας
Ασημίνα Καλαϊτζή
Έλενα Κατσούρα
Ιωάννα Κουφάκη
Γεώργιος Κρητικός
Ιωάννης Κωστής
Ευαγγελία Μαρκάκη
Ελένη Μάρκου
Μαρία Μπλιάτη
Αγγελική Μποσοδογιάννη
Δήμητρα Μυτιληναίου
Αικατερίνη Παπανικολάου
Χρήστος Παπαστυλιανός
Χαράλαμπος Παπαχαλαάμους
Μιλτιάδης Παύλου
Μυρτώ-Αφροδίτη Πετροπούλου
Άννα Ρούτση
Καλλιρρόη Τζαβάρια
Ιωάννα Τουρκοχωρίτη

Η ετήσια έκθεση του Συνηγόρου
του Πολίτη για το 2004
διατίθεται στην πλήρη της μορφή
στην ιστοσελίδα της Αρχής:
www.synigoros.gr
και σε έντυπη μορφή στα γραφεία
του ΣτΠ, Χατζηγιάννη Μέξη 5,
11528 Αθήνα.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην εισαγωγή της *Ετήσιας έκθεσης 2003* του Συνηγόρου του Πολίτη είχα προσπαθήσει να υπαινιχθώ τη βασική αποστολή που έχει αυτός ο «ογκώδης, βαρύς και δύσπεπτος τόμος», τον οποίο κάθε χρόνο εκπονεί η Αρχή: «... Κατ' εξοχήν πάντως [η ετήσια έκθεση] απευθύνεται στα μέλη της Βουλής και στην πολιτική ηγεσία γενικότερα, δηλαδή σε όλους εκείνους που φέρουν την ευθύνη της διοικητικής μεταρρύθμισης που ακόμη εκκρεμεί στη

χώρα μας». Η διαπίστωση αυτή πιστεύω ότι και σήμερα διατηρεί την αξία της αkéραιη. Όντας πάνω απ' όλα εργαλείο δουλειάς, η ετήσια έκθεση δεν αποτελεί το ιδεώδες κείμενο για ανάγνωση από τον πολίτη εκείνον που δεν είναι εξοικειωμένος με τα βασικά προβλήματα της δημόσιας διοίκησης.

Από την άλλη μεριά, όμως, ως έργο απολογιστικό μιας ανεξάρτητης αρχής επιφορτισμένης να προασπίζεται τα συνταγματικά δικαιώματα, η ετήσια έκθεση θα έπρεπε να απευθύνεται και στον πολίτη, στον κά-

θε πολίτη, δηλαδή σε όλους αυτούς που υφίστανται καθημερινά το κόστος, ψυχικό και οικονομικό, των χαμηλού επιπέδου υπηρεσιών που προσφέρει η ελληνική δημόσια διοίκηση. Αυτό το έλλειμμα ενημέρωσης φιλοδοξεί να καλύψει το ανά χείρας τεύχος, το οποίο απευθύνεται στο ευρύτερο κοινό, προκειμένου να πληροφορήσει τους πολίτες για τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά του Συνηγόρου και τους βασικούς άξονες της δράσης του.

ΓΙΩΡΓΟΣ Β. ΚΑΜΙΝΗΣ

ΜΑΡΤΙΟΣ 2004

- για υποθέσεις που αναφέρονται στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού των δημόσιων υπηρεσιών, στην εθνική άμυνα, στην εξωτερική πολιτική και τις διεθνείς σχέσεις της χώρας, στην κρατική ασφάλεια
- για υποθέσεις που εκκρεμούν ενώπιον των δικαστηρίων
- για πράξεις των δικαστικών αρχών, του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, των ανεξάρτητων αρχών, των θρησκευτικών Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου
- για πράξεις υπουργών και υφυπουργών ως προς τη διαχείριση της πολιτικής λειτουργίας.

Υποβολή και διαδικασία διερεύνησης αναφορών

Ο ΣτΠ επιλαμβάνεται κάθε θέματος που εμπίπτει στις αρμοδιότητές του, ύστερα από ενυπόγραφη αναφορά κάθε άμεσα ενδιαφερόμενου φυσικού ή νομικού προσώπου ή ένωσης προσώπων. Οι αναφορές μπορούν να υποβληθούν αυτοπροσώπως, ταχυδρομικώς ή μέσω τηλεομοιοτυπίας (fax). Πρέπει να περιλαμβάνουν τα πλήρη και ακριβή στοιχεία του ενδιαφερομένου, σύντομη περιγραφή του προβλήματος, το αίτημα του ενδιαφερομένου, την εμπλεκόμενη δημόσια υπηρεσία ή, σε περιπτώσεις παραβίασης δικαιωμάτων του παιδιού, τον εμπλεκόμενο ιδιώτη, τις ενέργειες που έχουν προηγηθεί και το αποτέλεσμα τους, καθώς και κάθε

αποδεικτικό στοιχείο ή πληροφορία που μπορεί να βοηθήσει στη διερεύνηση του θέματος.

Οι αναφορές εξετάζονται κατά θεματικές ενότητες που οργανώνονται σε πέντε Κύκλους δραστηριότητας: Δικαιώματα του Ανθρώπου, Κοινωνική Προστασία, Ποιότητα Ζωής, Σχέσεις Κράτους-Πολίτη, Δικαιώματα του Παιδιού. Η διερεύνησή τους ανατίθεται σε ειδικό επιστήμονα-χειριστή του σχετικού με την αναφορά Κύκλου.

Ο πολίτης ενημερώνεται γραπτώς και τηλεφωνικά σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Η έρευνα ολοκληρώνεται με τη σύνταξη εγγράφου, το οποίο ο ΣτΠ απευθύνει προς την αρμόδια υπηρεσία. Εφόσον όμως το απαιτεί η φύση της υπόθεσης, η Αρχή μπορεί να ενεργοποιήσει τις προβλεπόμενες από τον Ν. 3094/2003 θεσμικές της

δυνατότητες, δηλαδή να προβεί σε διενέργεια αυτοψίας ή να διαβιβάσει την υπόθεση σε εισαγγελικό/πειθαρχικό έλεγχο. Τέλος, όπου κρίνεται απαραίτητο, η έρευνα ολοκληρώνεται με τη σύνταξη πορίσματος, το οποίο γνωστοποιείται και στον καθ' ύλην αρμόδιο υπουργό.

Επίσης, ο πολίτης ενημερώνεται γραπτώς όταν δεν υπάρχει δυνατότητα εξέτασης της αναφοράς του επί της ουσίας, επειδή είτε ο ΣτΠ είναι αναρμόδιος είτε η αναφορά είναι προφανώς αόριστη, αβάσιμη ή ασκείται κατά τρόπο καταχρηστικό.

Ο ΣτΠ μπορεί:

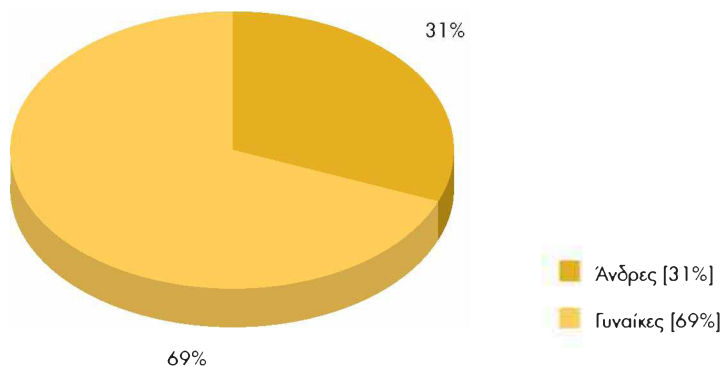
- να ζητάει από τις δημόσιες υπηρεσίες κάθε πληροφορία, έγγραφο ή άλλο στοιχείο για την υπόθεση, να εξετάζει πρόσωπα, να διενεργεί αυτοψία και να παραγγέλλει πραγματογνωμοσύνη
- να θέτει προθεσμία προς τις υπηρεσίες, μέσα στην οποία οφείλουν να τον ενημερώσουν για τις ενέργειές τους σχετικά με την εφαρμογή των προτάσεών του ή για τους λόγους που δεν επιτρέπουν την αποδοχή τους.

Άρνηση λειτουργού ή υπαλλήλου ή μέλους της διοίκησης να συνεργαστεί με τον ΣτΠ κατά τη διεξαγωγή της έρευνας συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα παράβασης καθήκοντος, για τα δε μέλη της διοίκησης λόγω αντικατάστασής τους. Αν προκύπτει από εκθέσεις του ΣτΠ ότι λειτουργός ή υπάλληλος δημόσιας υπηρεσίας παρακωλύει, για δεύτερη φορά μέσα σε μια τριετία, το έργο της έρευνας ή αρνείται χωρίς σοβαρό λόγο να συμπράξει στην επίλυση του προβλήματος, μπορεί να του επιβληθεί η ποινή της οριστικής παύσης. Τέλος, αν προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης, ο ΣτΠ διαβιβάζει την έκθεση και στον αρμόδιο εισαγγελέα.

Οργάνωση και στελέχωση

Στις 31.12.2004 το σύνολο των απασχολούμενων, συμπεριλαμβανομένων του Συνηγόρου του Πολίτη και των πέντε Βοηθών Συνηγόρων, ήταν 177 άτομα, 55 άνδρες και 122 γυναίκες.

Το επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό καλύπτει ευρύ φάσμα επιστημονικών ειδικοτήτων. Μεταξύ όσων κατέχουν βασικό ή μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών σε ΑΕΙ, περιλαμβάνονται:

Επιστημονικό προσωπικό			Διοικητικό προσωπικό		
	Αριθ. ατόμων	Ποσοστό %		Αριθ. ατόμων	Ποσοστό %
Νομικοί	72	48	Χημικοί	3	2
Πολιτικοί επιστήμονες	12	8	Δημοσιογράφοι	2	1,33
Κοινωνιολόγοι	10	6,66	Πολιτικοί μηχανικοί	2	1,33
Φιλολόγοι	11	7,33	Παιδαγωγοί	2	1,33
Οικονομολόγοι	8	5,33	Επιστήμονες πληροφορικής	2	1,33
Αρχαιολόγοι	6	4	Μηχανολόγος μηχανικός	1	0,67
Γεωλόγοι	4	2,67	Επιστήμονας στατιστικής και ασφαλιστικής επιστήμης	1	0,67
Πολεοδόμοι	4	2,67	Γιατρός	1	0,67
Αρχιτέκτονες	4	2,67	Τοπογράφος μηχανικός	1	0,67
Ψυχολόγοι	4	2,67	Διοικητικός επιστήμονας	1	0,67
Ωκεανογράφοι	3	2			

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ
ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΚΥΚΛΟΣ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΒΟΗΘΟΣ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ

ΚΥΚΛΟΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΒΟΗΘΟΣ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ

ΚΥΚΛΟΣ
ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΖΩΗΣ

ΒΟΗΘΟΣ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ

ΚΥΚΛΟΣ
ΣΧΕΣΕΩΝ
ΚΡΑΤΟΥΣ-ΠΟΛΙΤΗ

ΒΟΗΘΟΣ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ

ΚΥΚΛΟΣ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΒΟΗΘΟΣ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΒΟΗΘΟΥ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΒΟΗΘΟΥ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΒΟΗΘΟΥ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΒΟΗΘΟΥ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΒΟΗΘΟΥ
ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΠΟΛΙΤΩΝ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΤΜΗΜΑ
ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΤΜΗΜΑ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

ΤΜΗΜΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

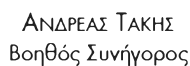
ΤΜΗΜΑ
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ
ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ

ΤΜΗΜΑ
ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΩΝ
ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΜΕΡΙΜΝΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΟ
ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ

Ποικίλα ήταν και τα θέματα που ανέδειξαν οι αναφορές σχετικά με την ανώτατη και ανώτερη εκπαίδευση, όπως η αναγνώριση τίτλων σπουδών από την αλλοδαπή (ΔΙΚΑΤΣΑ, Ινστιτούτο Τεχνολογικής Εκπαίδευσης), η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και ιδιαίτερα στην τεχνολογική, η σύσταση και η λειτουργία προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών σε συνεργασία με εκπαιδευτικό ίδρυμα του εξωτερικού, οι διαδικασίες εκλογής μελών ΔΕΠ.

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΦΟΡΩΝ 2004	2190
Αναφορές εντός αρμοδιότητας	1860
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	752
Επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (θετική έκβαση)	621
Μη επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (μη αποδοχή των προτάσεων της Αρχής - αδυναμία επίλυσης)	131
ΜΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	336
ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ	91
ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ (31 12 2004)	681

Σχετικά με το θέμα του ασύλου, η Αρχή διαπιστώνει ότι τα προβλήματα αυτών που ζητούν άσυλο έχουν γίνει πια εγγενή χαρακτηριστικά του συστήματος. Η πρόσβαση

πράξης» ως προϋπόθεσης της προσαγωγής. Παρατηρείται επίσης οι προσαγόμενοι να μην έχουν τη δυνατότητα να ασκήσουν θεμελιώδη δικαιώματα, όπως την πρόσβαση σε συνήγορο, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την παρεμπόδιση δικηγόρων να επισκεφθούν ομαδικώς προσαχθέντες κατά τις διαδηλώσεις εναντίον της παγκοσμιοποίησης στη Σύνοδο Κορυφής του 2003 στη Θεσσαλονίκη. Με αφορμή αυτή την υπόθεση, ο ΣτΠ διατύπωσε αναλυτικές προτάσεις για την αστυνόμευση του πλήθους.

Επίσης, κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων 2004 υποβλήθηκαν αναφορές για το σύννομο διαφόρων περιοριστικών μέτρων για λόγους ασφαλείας, όπως της απαγόρευσης φωτογράφισης τρένων από συλλόγους ιστορικών μελετών, της απαγόρευσης διανομής φυλλαδίων θρησκευτικού περιεχομένου, της παραβίασης προσωπικών δεδομένων από τις ηλεκτρονικές λήψεις του ζέπελιν που υπερίπτατο της Αττικής. Ωστόσο, η συμπεριφορά των αστυνομικών οργάνων κατά την περίοδο των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν σε γενικές γραμμές πολύ προσεκτική.

Η αστυνομική κράτηση

Οι συνθήκες στους χώρους που δημιουργούνται εκ των ενόντων για ομαδική κράτηση των προς απέλαση αλλοδαπών προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια, γεγονός που η Αρχή έχει επισημάνει από την αρχή της λειτουργίας της (*Ετήσια έκθεση 1999*, σ. 79) και επιβεβαιώνεται από τις συνεχείς αυτοψίες της. Η ελληνική πολιτεία παρουσιάζει έλλειμμα συντονισμού και απέχει από την εφαρμογή του ισχύοντος πλαισίου (Ν. 2910/2001) που ορίζει την ίδρυση και τη λειτουργία ειδικών χώρων για τον σκοπό αυτόν από τις Περιφέρειες της χώρας. Η ανεπάρκεια των αστυνομικών κρατητηρίων και η ελλιπής καθαριότητά τους αποτελεί επίσης χρόνιο πρόβλημα (ενδεικτικά, *Ετήσια έκθεση 2000*, σ. 73) που συνεχίζει να απασχολεί την Αρχή και διαπιστώθηκε για μια ακόμη φορά κατά τις επισκέψεις κλιμακίων της στον Βόλο και στα Ιωάννινα.

Ο ακούσιος εγκλεισμός

Η ακούσια προσαγωγή προσώπων σε νοσοκομεία από τα αστυνομικά όργανα, με παραγγελία του εισαγγελέα, προκειμένου να εξεταστούν από δύο ψυχιάτρους ως προς την ανάγκη ακούσιας νοσηλείας τους ως ψυχασθενών, αποτελεί κομβικό ζήτημα εγγύησης της προσωπικής ελευθερίας. Η πρωτοβουλία της αστυνομίας για προσαγωγή στον εισαγγελέα με χειροπέδες εμφανίζεται εκτός του πλαισίου των ρυθμίσεων για την ψυχική υγεία και δεν μπορεί να δικαιολογηθεί σε περιπτώσεις που δεν ασκείται βία από τα προσαγόμενα πρόσωπα.

Επιπλέον, ο ΣτΠ διαπίστωσε ότι η πρόβλεψη της γνωμάτευσης δύο ψυχιάτρων, όταν η δυνατότητα διενέργειάς της δεν διασφαλίζεται στην πράξη από τις διοικήσεις των νοσοκομείων κατά τον ορισμό των εφημεριών, απολήγει πρακτικά σε κράτηση από την αστυνομία των πασχόντων από ψυχικά νοσήματα, με αποτέλεσμα να προσβάλλεται η αξιοπρέπειά τους. Εκτός τούτου, η πρακτική αυτή αντίκειται στις ρυθμίσεις τόσο του Ν. 2071/1992 όσο και της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

Σωφρονιστικά καταστήματα - Συνθήκες διαβίωσης κρατουμένων

Κατά τη διερεύνηση αναφορών από κρατούμενους για θέματα ατομικών δικαιωμάτων, συνθηκών κράτησης κ.ά. σε σωφρονιστικά καταστήματα, η Αρχή διαμεσολαβεί προς το Υπουργείο Δικαιοσύνης και τη διοίκηση των σωφρονιστικών καταστημάτων με εισηγήσεις για την επίλυση των σχετικών προβλημάτων αρμοδιότητάς τους. Ενημερώνει επίσης τους κρατούμενους για τη δυνατότητα υποβολής των αιτημάτων τους στα προβλεπόμενα διοικητικά όργανα ή στις αρμόδιες δικαστικές αρχές.

Η Αρχή έχει επισημάνει και στο παρελθόν ότι είναι ανάγκη να παρέχεται στους κρατούμενους στοιχειώδης και εξατομικευμένη αιτιολογία για την τυχόν απόρριψη των αιτημάτων μεταγωγής τους από την Κεντρική Επιτροπή Μεταγωγών του Υπουρ-

EUROKINISSI

Επίσης τον ΣτΠ απασχόλησε το ζήτημα της τήρησης της αρχής της αναλογικότητας στην εφαρμογή μέτρων δέσμευσης κατά τη μεταφορά των κρατουμένων.

Άξιο ιδιαίτερης μνείας είναι το πρόβλημα που δημιουργήθηκε μετά την απόφαση του ΣτΠ να ενεργήσει αυτοψία σε σωφρονιστικό κατάστημα σχετικά με τις συνθήκες κράτησης και διαβίωσης των κρατουμένων, καθώς και με το καθεστώς των αδειών τους. Ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου υποστήριξε αρχικά προς τους αρμόδιους εισαγγελείς ότι ο έλεγχος του ΣτΠ στις φυλακές υποχωρεί έναντι των ειδικότερα προβλεπόμενων ελέγχων του εισαγγελέα-επόπτη και του Σώματος Επιθεώρησης Φυλακών. Ο ΣτΠ διαφώνησε, υποστηρίζοντας ότι η Αρχή νόμιμα ελέγχει, έστω και παράλληλα με άλλους φορείς, κάθε δημόσια υπηρεσία που δεν εξαιρείται ρητά από τον νόμο που ορίζει τις αρμοδιότητες του ΣτΠ, πολλώ δε μάλλον στο

Το καθεστώς παραμονής των αλλοδαπών

Οι «παράνομα» διαμένοντες αλλοδαποί

Ήδη στην Ετήσια έκθεση 2003 ο ΣτΠ είχε εντοπίσει τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν αλλοδαποί των οποίων έχει απορριφθεί η αίτηση για άσυλο. Οι αλλοδαποί αυ-

Ο ΣτΠ θεωρεί επιβεβλημένο

- Να αρχίσουν να εφαρμόζονται οι διατάξεις του Ν. 2910/2001 και να χορηγούνται οι προβλεπόμενες άδειες παραμονής που θα επέχουν κατά περίπτωση και θέση άδειας εργασίας.
- Να τροποποιηθούν οι σχετικές προβλέψεις ώστε να θεσπίζεται δέσμια αρμοδιότητα της διοίκησης –και όχι δικριτική ευχέρεια– για τη σύνταξη εισήγησης και λήψης απόφασης σχετικά με τη χορήγηση άδειας παραμονής και εργασίας των αλλοδαπών για όσο χρονικό διάστημα υφίσταται το κώλυμα απομάκρυνσής τους από τη χώρα.

Μια άλλη κατηγορία αλλοδαπών είναι οι καταδικασθέντες από ποινικά δικαστήρια σε ποινή φυλάκισης, οι οποίοι, μετά την απόλυσή τους υπό όρους από τα σωφρονιστικά καταστήματα και επειδή δεν υπάρχει σχετική διάταξη νόμου, παραμένουν στη χώρα με ένα ιδιότυπο καθεστώς ανοχής. Και τούτο διότι με το βούλευμα, με το οποίο διατάσσεται η απόλυσή τους από τα σωφρονιστικά καταστήματα, τίθεται μεταξύ των άλλων ως περιοριστικός όρος η απαγόρευση εξόδου τους από τη χώρα. Ωστόσο, ούτε αυτοί δεν εφοδιάζονται συνήθως με τη σχετική άδεια παραμονής, γεγονός που είναι ιδιαίτερα ανεπιεικές, αντιφατικό και αντίθετο στην

αρχή της χρηστής διοίκησης, εφόσον ο αλλοδαπός δεν μπορεί να απομακρυνθεί από τη χώρα επειδή του επιβάλλονται περιοριστικοί όροι από την αρμόδια δικαστική αρχή. Και για αυτή την κατηγορία αλλοδαπών θα πρέπει να υπάρξει ειδική νομοθετική πρόβλεψη με δέσμια αρμοδιότητα της διοίκησης κατά το πρότυπο της αναφερόμενης πρότασης της Αρχής για την προηγούμενη κατηγορία.

Οι «νόμιμα» διαμένοντες αλλοδαποί

Από τη διερεύνηση αναφορών σχετικά με την επίκληση και την εφαρμογή από τις αστυνομικές αρχές της έννοιας της «δημόσιας τάξης» στις υποθέσεις αλλοδαπών έχουν προκύψει ενδείξεις καταχρηστικής επίκλησής της κυρίως στις εξής περιπτώσεις:

- Έκδοση πράξεων διοικητικών απελάσεων για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας είτε χωρίς να αναφέρεται σε τι συνίσταται ο κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια από την παρουσία στην Ελλάδα του προς απέλαση αλλοδαπού είτε με επίκληση πράξεων για τις οποίες διώκεται ο αλλοδαπός και για τις οποίες υφίσταται εκκρεμής διαδικασία ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων. Η πρακτική αυτή καθιστά τις σχετικές πράξεις απέλασης ανατιολόγητες ή, σε κάθε περίπτωση, μη επαρκώς αιτιολογημένες και άρα τις εκθέτει αφενός στη δικαστική κρίση και αφετέρου στη διατύπωση καταγγελιών περί αυθαίρετων ενεργειών που στηρίζονται σε αξιολογικές κρίσεις για την εν γένει δράση των αλλοδαπών.

- Επανεγγραφή στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών (ΕΚΑΝΑ) για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας, παρά την ακύρωση των διοικητικών αποφάσεων απέλασης από τον Γενικό Γραμματέα της Περιφέρειας ή την ύπαρξη δικαστικών αποφάσεων ή προσωρινών διαταγών δικαστηρίου για την αναστολή εκτέλεσης διοικητικής απέλασης. Στις περιπτώσεις αυτές, η επίκληση των λόγων δημόσιας ασφάλειας και τάξης καθίσταται ιδιαίτερα προβληματική, αν ληφθούν υπόψη οι συνέπειες που έχει η εγγραφή στον ΕΚΑΝΑ, οι οποίες συνίστανται στην απαγόρευση εισόδου και παραμονής στην Ελλάδα και, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, στην απέλαση του αλλοδαπού.

- Αρνητική εισήγηση για την έκδοση ή την ανανέωση άδειας παραμονής ή εισήγηση ανάκλησής της για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας με επίκληση περιστατικών τα

Ο Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας εξετάζει υποθέσεις που σχετίζονται με τους τομείς της κοινωνικής πολιτικής (προστασία ΑμεΑ, προστασία ανέργων, προστασία μητρότητας κ.λπ.), της υγείας (υγειονομική προστασία, επαγγέλματα υγείας, ιατρική δεοντολογία, δημόσια υγεία κ.λπ.), της κοινωνικής ασφάλισης (συντάξεις, επιδόματα, ασφαλιστικές εισφορές, υπαγωγή στην ασφάλιση κ.λπ.) και της πρόνοιας (επιδόματα αναπηρίας, λειτουργία φορέων πρόνοιας, ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών κ.λπ.). Από τη στατιστική αποτίμηση των αναφορών που επεξεργάστηκε ο Κύκλος, προέκυψε ότι τα προβλήματα διοικητικής δράσης που έχουν επισημανθεί τα προηγούμενα έτη συνέχισαν να ταλαιπωρούν τους πολίτες και κατά τη διάρκεια του 2004. Το μεγάλο πρόβλημα των καθυστερήσεων στην έκδοση των διοικητικών πράξεων και κυρίως των συνταξιοδοτικών αποφάσεων, οι δυσλειτουργίες του συστήματος υγείας, η δυσκολία στον προσδιορισμό των δικαιούχων κοινωνικής πρόνοιας, τα προβλήματα που συναντούν τα άτομα με αναπηρία αποτελούν πάγιες δυσλειτουργίες του συστήματος κοινωνικής προστασίας και συνιστούν τους βασικούς άξονες παρέμβασης για τη βελτίωση των υπηρεσιών της κοινωνικής διοίκησης.

ΠΑΤΡΙΝΑ ΠΑΠΑΡΡΗΓΟΠΟΥΛΟΥ
Βοηθός Συνήγορος

Στη φετινή ετήσια έκθεση, ο Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας επέλεξε να αναδείξει θέματα που έχουν σχέση με την προστασία των ατόμων με αναπηρία και των πολύτεκνων οικογενειών. Κοινό στοιχείο αυτών των δύο κατηγοριών πολιτών είναι ότι αποτελούν ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού για τις οποίες ο συνταγματικός νομοθέτης προβλέπει την υποχρέωση του κράτους να λάβει ειδικά μέτρα, ώστε να εξασφαλίζεται η ισότιμη και πλήρης ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας. Μάλιστα, μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001, με την προσθήκη στο άρθρο

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΦΟΡΩΝ 2004	3658
Αναφορές εντός αρμοδιότητας	2893
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	1037
Επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (θετική έκβαση)	922
Μη επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (μη αποδοχή των προτάσεων της Αρχής - αδυναμία επίλυσης)	115
ΜΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	717
ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ	139
ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ (31 12 2004)	1000

θρο 21 των παραγράφων 5 για τον σχεδιασμό δημογραφικής πολιτικής και 6 για τα ΑμεΑ, εμπλουτίστηκε η νομική βάση στην οποία στηρίζεται η κοινωνική τους προστασία. Και η Ευρωπαϊκή Ένωση τα τελευταία χρόνια προωθεί πολιτικές αφενός για την κοινωνική ένταξη των ΑμεΑ και αφετέρου για την επίλυση του δημογραφικού προβλήματος (Οδηγίες 2000/43 και 2000/78) και έχει προτείνει επανειλημμένως μέτρα με στόχο την ενίσχυση της γεννητικότητας.

Κοινωνική προστασία των ατόμων με αναπηρία

Κατά το 2004 διπλασιάστηκε σχεδόν ο αριθμός των αναφορών που υπέβαλαν ΑμεΑ στον ΣτΠ. Οι συγκεκριμένες αναφορές, καθώς και η εξαιρετική εμπειρία της Αρχής, όπως αυτή αποτυπώνεται στις ετήσιες εκθέσεις του ΣτΠ (Ετήσια έκθεση 2000, σ. 153, Ετήσια έκθεση 2001, σ. 144, Ετήσια έκθεση 2003, σ. 123), επιβεβαιώνουν την έκταση και την πολυπλοκότητα των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ στους τομείς της απασχόλησης, της κοινωνικής ασφάλισης, της μετακίνησης κ.ά. Είναι γεγονός ότι το νομοθετικό καθεστώς στη χώρα μας παρουσιάζει ελλείψεις και ότι στο διεθνές και ευρωπαϊκό-κοινοτικό δίκαιο, καθώς και στο Σύνταγμα, οι διατάξεις για την απασχόληση και την επαγγελματική κατάρτιση απαγορεύουν τη διακριτική μεταχείριση λόγω αναπηρίας και αποτελούν ισχυρή βάση για

Ο Κύκλος Κοινωνικής Προστασίας ολοκληρώνει ειδική έκθεση για τις δυσκολίες πρόσβασης των ΑμεΑ στην απασχόληση, όπου και θα επισημαίνεται η ανάγκη εκσυγχρονισμού του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου, ώστε να εξασφαλιστεί η ισότιμη συμμετοχή των ΑμεΑ στην οικονομική και κοινωνική ζωή.

ψη και διορισμό για τις οποίες είχαν υποβληθεί ενστάσεις, παραβλέποντας τη διαμεσολαβητική δράση του ΣτΠ, ο οποίος υποστήριξε ότι έπρεπε να εξεταστούν και αυτές για τις οποίες δεν είχε υποβληθεί ένσταση.

Και στις δύο περιπτώσεις ο ΣτΠ επισήμανε ότι η δράση της διοίκησης δεν ήταν σύμφωνη με τις αρχές της χρηστής διοίκησης και της προστατευόμενης εμπιστοσύνης.

Αποκλεισμός των ΑμεΑ από την προνοιακή κάλυψη όταν οφείλουν εισφορές σε ασφαλιστικούς οργανισμούς

Σημαντικός αριθμός αυτοαπασχολούμενων πολιτών με βαριά αναπηρία (67% και άνω) είναι αποκλεισμένοι από την παροχή προνοιακών επιδομάτων, γιατί δεν είναι δυνατή η διαγραφή τους από τους ασφαλιστικούς οργανισμούς λόγω οφειλών από εισφορές. Οι διευθύνσεις πρόνοιας των νομαρχιών απορρίπτουν τα σχετικά αιτήματα των ατόμων με αναπηρία 67% και άνω, με το σκεπτικό ότι όσο είναι εγγεγραμμένα σε ασφαλιστικούς φορείς, οι ανάγκες τους καλύπτονται από τα ασφαλιστικά τους ταμεία. Όπως όμως έχει ήδη επισημάνει η Αρχή (Ετήσια έκθεση 2000, σ. 154), το επιχείρημα των προνοιακών φορέων δεν αντανάκλα την πραγματικότητα, δεδομένου ότι οι ασφαλισμένοι που πάσχουν από βαριά αναπηρία δεν είναι κατά κανόνα σε θέση να καταβάλουν τις οφειλές τους και άρα να καλύπτονται από τα ταμεία τους. Ο ΣτΠ επισήμανε αυτόν τον κατ' ουσίαν διπλό αποκλεισμό

—τόσο από τις προνοιακές όσο και από τις ασφαλιστικές παροχές— πολιτών που έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη βοήθεια.

Προβλήματα πρόσβασης των ΑμεΑ στα μέσα μαζικής μεταφοράς

Ιδιαίτερα σημαντική υπήρξε η παρέμβαση του ΣτΠ σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα ΑμεΑ κατά τη μετακίνησή τους με τα ΜΜΜ. Με αφορμή αναφορές που υποβλήθηκαν κατά την τελευταία διετία, ο ΣτΠ διατύπωσε οργανωτικές προτάσεις προς τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες και τόνισε την ανάγκη τήρησης της νομοθεσίας.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση πολίτη παραπληγικού, χρήστη αναπηρικού αμαξιδίου, που θέλησε να ταξιδέψει με την Ολυμπιακή Αεροπορία (ΟΑ) από τις Βρυξέλλες στην Αθήνα. Ο πολίτης ενημερώθηκε από την ΟΑ ότι θα μπορούσε να εκδώσει εισιτήριο μόνον υπό την προϋπόθεση ότι θα ταξίδευε με συνοδό. Συνοδεία όμως απαιτείται μόνο κατ' εξαίρεση και όταν το ΑμεΑ δεν μπορεί να αυτοεξυπηρετηθεί, πράγμα που δεν ίσχυε στην περίπτωση αυτή. Ο ΣτΠ απηύθυνε πόρισμα στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών, επισημαίνοντας ότι το συγκεκριμένο συμβάν αντανάκλα μια πολιτική στάση που δεν σέβεται το συνταγματικό δικαίωμα των ΑμεΑ για αυτόνομη και ισότιμη συμμετοχή στην κοινωνική και οικονομική ζωή της χώρας, και συγκεκριμένα το δικαίωμα μετακίνησης και πρόσβασης στα ΜΜΜ. Το υπουργείο αποδέχθηκε τις θέσεις της Αρχής και με έγγραφό του ζήτησε από τις Ολυμπιακές Αερογραμμές ΑΕ και την ΟΑ ΑΕ να εξασφαλίζουν τη μεταφορά των ατόμων με αναπηρία χωρίς να απαιτούν από όλους τους επιβάτες-ΑμεΑ ιατρική γνωμάτευση και συνοδό.

Συναφείς υποθέσεις ανέδειξαν πολλά προβλήματα επιβίβασης και αποβίβασης των ΑμεΑ στα ΜΜΜ, λόγω τεχνικών βλαβών και άλλων ελλείψεων, καθώς και την ανάγκη εκπαίδευσης των οδηγών. Ο ΣτΠ επισήμανε την ανάγκη να καταγραφούν και να επιδιορθωθούν άμεσα οι βλάβες των οχημάτων, καθώς

Ο ΣτΠ πρότεινε

- ✱ τον τακτικό έλεγχο της ασφαλιστικής ενημερότητας του ασφαλισμένου, ώστε να αποτιμάται έγκαιρα αν αποκλείεται η συνταξιοδότηση, και
- ✱ τη χορήγηση βεβαίωσης από τον ασφαλιστικό οργανισμό, στις περιπτώσεις αδυναμίας καταβολής των οφειλόμενων ασφαλιστικών εισφορών, έτσι ώστε ο πολίτης να λαμβάνει την προνοιακή παροχή του επιδόματος αναπηρίας.

Από τον χειρισμό των σχετικών αναφορών προκύπτει ότι το κρισιμότερο πρόβλημα είναι αυτό της εμπλοκής πολλών φορέων και της προφανούς έλλειψης συντονισμού και ανοικτού διαλόγου για τα θέματα αυτά.

Σοβαρά προβλήματα πρόσβασης στις κατοικίες που απέκτησαν από τον ΟΕΚ αντιμετώπισαν πολίτες με αναπηρία. Η καταγραφή των προβλημάτων δείχνει ότι ο σκοπός της διάθεσης εργατικών κατοικιών προς

Σε παρόμοια υπόθεση, γυναίκα με ολική τυφλότητα παρέλαβε διαμέρισμα που βρισκόταν στον πρώτο όροφο. Τα πολλά σκαλιά όμως καθιστούσαν την πρόσβασή της στο διαμέρισμα σχεδόν αδύνατη, με αποτέλεσμα να είναι εξαρτημένη για τη μετακίνησή της από άλλο άτομο. Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΟΕΚ όμως απέρριψε το αίτημά της για αντικατάσταση του διαμερίσματος. Ο ΣτΠ διαπίστωσε για άλλη μια φορά παραλείψεις σε θέματα συνολικού σχεδιασμού και υποδομής των κατοικιών του οργανισμού. Η ιδιαιτερότητα κάθε περίπτωσης καθιστά επιτακτική την ανάγκη να λαμβάνονται υπόψη οι συγκεκριμένες ανάγκες ατόμων με αναπηρία, ώστε να εξασφαλίζονται ουσιαστικά τα δικαιώματά τους.

Με τις προτάσεις του ΣΤΠ συντάχθηκε πρόσφατα η αρμόδια διεύθυνση του ΓΕΣ.

Ο ΣΤΠ πρότεινε

Το 1997 το πολυτεχνικό επίδομα επεκτάθηκε και στους αναγνωρισμένους πολυτεχνικούς υπηκόους των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τις ίδιες προϋποθέσεις που προβλέπονται και για τους έλληνες υπηκόους (Ν. 2459/1997). Τέλος, με υπουργική απόφαση (Π3δ/οικ. 1078/1997) διευκρινίστηκε ότι για τη χορήγηση του πολυτεχνικού επιδόματος οι δικαιούχοι και τα παιδιά πρέπει να έχουν την ελληνική υπηκοότητα ή την υπηκοότητα κράτους-μέλους της ΕΕ, ενώ για τη χορήγηση της ισόβιας σύνταξης η μητέρα πρέπει να έχει ελληνική υπηκοότητα ή να είναι ελληνικής καταγωγής πρόσφυγας.

αναφορές για την καταβολή πολυτεκνικού επιδόματος σε αλλοδαπές πολύτεκνες, μη-τέρες παιδιών με ελληνική ιθαγένεια, έχει υποβάλει σχετικό πόρισμα στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

✳ η πολύτεκνη οικογένεια πρέπει να υποστηρίζεται, ανεξάρτητα από το εάν η μητέρα είναι αλλοδαπή, εφόσον ο πατέρας είναι Έλληνας και τα παιδιά είναι επίσης Έλληνες:

✱ η διαφορετική αντιμετώπιση των πολύτεκνων οικογενειών που έχουν προκύψει από μικτούς γάμους προσβάλει συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα.

Η διοίκηση δεν έχει ακόμη πάρει θέση ούτε

- ❖ Κατά την κατάρτιση του σχεδιασμού διαχείρισης των στερεών αποβλήτων πρέπει να τηρείται αυστηρά το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο.
- ❖ Στις διαδικασίες επιλογής και αξιολόγησης θέσεων για τη χωροθέτηση των έργων διαχείρισης στερεών αποβλήτων, κύριος γνώμονας πρέπει να είναι η αναζήτηση της προσφορότερης για το περιβάλλον τεχνικής λύσης.
- ❖ Ο όρος «κοινωνική αποδοχή» είναι αφενός μεν αόριστη έννοια που χρήζει ερμηνείας, αφετέρου δε δεν επιτρέπεται να αποτε-

- Η μη πραγματοποίηση εκ μέρους των αρμόδιων φορέων των απαραίτητων χημικών και μικροβιολογικών ελέγχων, ακόμη και στις περιπτώσεις εκείνες που υπάρχουν καταγγελίες και σοβαρές ενδείξεις επιβάρυνσης της ποιότητας των επιφανειακών ή υπόγειων υδάτων.

Σε πολλές περιπτώσεις, μετά την παρέμβαση του ΣτΠ, οι αρμόδιοι φορείς προέβησαν σε δειγματοληψία και ανάλυση δειγμάτων για τη διαπίστωση ενδεχόμενης ρύπανσης. Ωστόσο, ακόμη και όπου διαπιστώθηκε ρύπανση και υποβάθμιση του περιβάλλοντος, δεν επιβλήθηκαν οι προβλεπόμενες κυρώσεις ούτε ελήφθησαν τα ενδεδειγμένα μέτρα προστασίας του περιβάλλοντος. Σε ορισμένες μόνο περιπτώσεις, ο ΣτΠ ενημερώθηκε ότι έχει ενεργοποιηθεί η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης ή/και δημοπράτησης έργων επεξεργασίας και διάθεσης λυμάτων, χωρίς ωστόσο να έχει καθοριστεί συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα και χωρίς να έχουν ληφθεί μέτρα για την κατάλληλη διάθεση των λυμάτων στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί έως την ολοκλήρωση υλοποίησης των έργων.

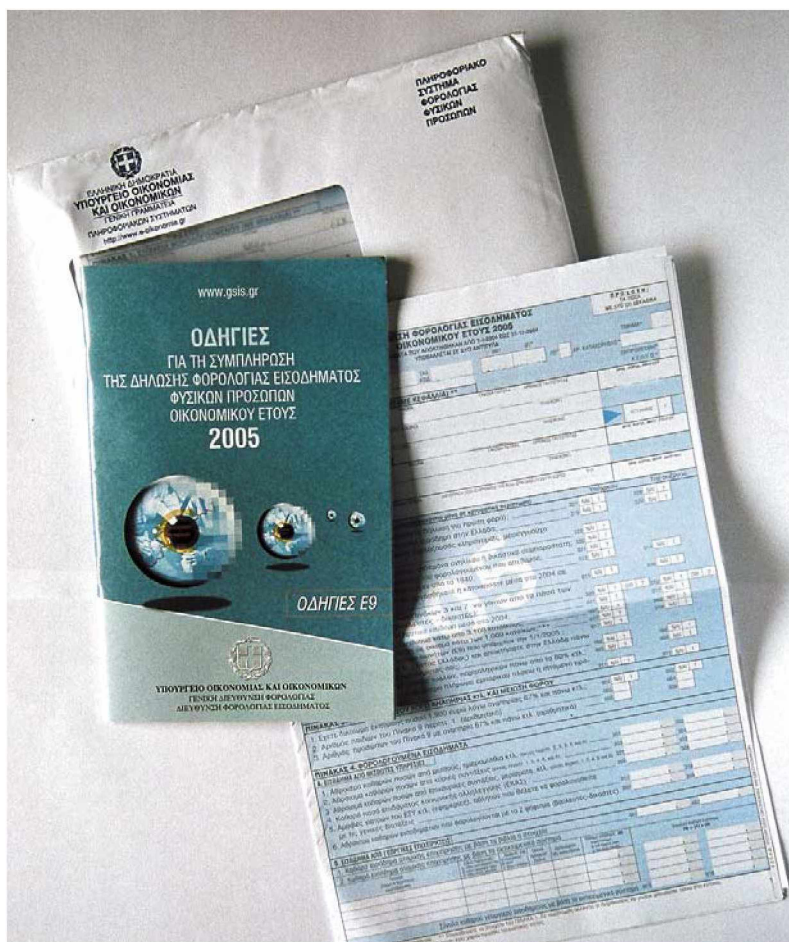
Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της διαχείρισης των στερεών και υγρών αποβλήτων, ο ΣτΠ προτείνει

- Αλλαγή του συστήματος διαχείρισης όχι μόνο προς την κατεύθυνση της αξιοποίησης των αποβλήτων με ανακύκλωση, επαναχρησιμοποίηση και ανάκτηση ενέργειας, αλλά κυρίως προς την κατεύθυνση της μείωσης της παραγωγής αποβλήτων με την ανάπτυξη καθαρών τεχνολογιών και τον σχεδιασμό και τη διάθεση στην αγορά προϊόντων που συμβάλλουν στην ελαχιστοποίηση των παραγόμενων αποβλήτων.
- Αυστηρή επιβολή του νόμου και θέσπιση αφενός υποχρεωτικής παρακολούθησης (monitoring) των περιβαλλοντικών συνθηκών και αφετέρου συγκεκριμένων μεθόδων απορρύπανσης-αποκατάστασης.
- Κατασταλτικά μέτρα ή ποινές, κλιμακούμενα και ανάλογα προς το μέγεθος της προκαλούμενης βλάβης.
- Αποτελεσματικό και ρεαλιστικό θεσμικό πλαίσιο.
- Προώθηση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον, έστω και αν αυτές είναι πιο δαπανηρές.
- Προώθηση της περιβαλλοντικής παιδείας, ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των πολιτών, δεδομένου ότι ο υψηλός βαθμός εναντίωσης κατά των οργανωμένων εγκαταστάσεων διαχείρισης στερεών και υγρών αποβλήτων, που συχνά εκδηλώνεται από τις τοπικές κοινωνίες, αποδεικνύει ότι το πρόβλημα της ορθής διαχείρισης των αποβλήτων είναι, εκτός από πρόβλημα νομιμότητας, και πρόβλημα έλλειψης περιβαλλοντικής κουλτούρας τόσο εκ μέρους της διοίκησης όσο και εκ μέρους των πολιτών.
- Εξασφάλιση πόρων και ένταξη μελετών κόστους-ωφέλειας και βιωσιμότητας στο σύστημα διαχείρισης.

ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΑΦΟΡΩΝ 2004	4860
Αναφορές εντός αρμοδιότητας	3321
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	1442
Επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (θετική έκβαση)	1112
Μη επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (μη αποδοχή των προτάσεων της Αρχής - αδυναμία επίλυσης)	330
ΜΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	846
ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ	213
ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ (31 12 2004)	820

A portrait of a woman with dark, curly hair and glasses, wearing a pink sweater and a colorful scarf. The photo is tilted and set against a light beige background.

34 ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2004 | ΠΕΡΙΛΗΨΗ

λετά συστηματικά τις προτάσεις της. Κοινός στόχος είναι η μεγιστοποίηση των δυνατοτήτων της φορολογικής διοίκησης, τόσο για την εξυπηρέτηση των πολιτών όσο και για τη νομιμοποίησή της στη συνείδηση των τελευταίων.

Στοιχεία από τη δραστηριότητα του Κύκλου σε θέματα φορολογίας

Ο κύριος όγκος των αναφορών για θέματα φορολογίας αφορούσε στις ΔΟΥ, γεγονός που οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η παθολογία της φορολογικής διοίκησης εντοπίζεται στις υπηρεσίες που εφαρμόζουν τη φορολογική πολιτική. Η διαπίστωση αυτή δεν παραβλέπει, ωστόσο, το μεγάλο μέρος ευθύνης που φέρουν οι κεντρικές υπηρεσίες του ΥΠΟΙΚ και η πολιτική ηγεσία του για τη νομοτεχνική ποιότητα των ρυθμίσεων, για την παρακολούθηση, τον συντονισμό και τον

έλεγχο της ενιαίας εφαρμογής τους, καθώς επίσης και για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εύρυθμη λειτουργία των αποκεντρωμένων υπηρεσιών.

Από τις αναφορές των πολιτών προκύπτει η εξής κατανομή των μορφών κακοδιοίκησης: η αδράνεια της φορολογικής διοίκησης, η καθυστέρηση στην έκδοση διοικητικής πράξης, ο πληθμελής διοικητικός έλεγχος και η μη τήρηση προθεσμιών συγκεντρώνουν ποσοστό 30,4% των αναφορών. Ακολουθούν η ελλιπής ή ανύπαρκτη πληροφόρηση των φορολογουμένων σε ποσοστό 17,4%, τα λειτουργικά, οργανωτικά προβλήματα των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, η έλλειψη συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ τους σε ποσοστό 12,3%, η καθυστέρηση ή η μη απάντηση σε ερώτημα/αίτημα σε ποσοστό 7,2% και έπεται η μη τήρηση των γενικών αρχών διοικητικού δικαίου σε ποσοστό 11,6%. Το 5,8% των υποθέσεων αφορούσαν στην κακή ερμηνεία των φορολογικών νόμων και των διοικητικών πράξεων και το 4,3% στην ευθεία παραβίασή τους.

Μια πρόχειρη εκτίμηση των πέντε πρώτων μορφών κακοδιοίκησης δείχνει ότι κατά το μεγαλύτερο μέρος η παθολογία στη δράση της φορολογικής διοίκησης δεν οφείλεται σε ουσιαστικές παραβιάσεις του φορολογικού δικαίου. Αντίθετα, οφείλεται περισσότερο στην έλλειψη ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχονται στους φορολογούμενους πολίτες, η οποία είναι συνάρτηση της ελλειμματικής οργάνωσης της διοίκησης, της ελλιπούς επαγγελματικής συνείδησης των δημοσίων υπαλλήλων, καθώς και της περιορισμένης βούλησης της πολιτικής ηγεσίας να εγκαθιδρύσει μια φορολογική διοίκηση όχι μόνο σύννομη, αλλά δίκαιη και φιλική απέναντι στον φορολογούμενο πολίτη.

Χαρακτηριστική είναι η αναφορά πολίτη ο οποίος προσέφυγε στην Αρχή διαμαρτυρόμενος για την ελλιπή ενημέρωσή του σχετικά με τη δυνατότητά του να επιλύσει διοικητικά διαφορά που προέκυψε από την επιβολή προστίμου για παράβαση των διατάξεων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων (ΚΒΣ). Συγκεκριμένα, το 2003 επιδόθηκε στον πολίτη απόφαση του προϊσταμένου της ΔΟΥ Τρί-

ΚΥΚΛΟΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού έχει ως αποστολή:

- να προστατεύει τα παιδιά από παραβιάσεις δικαιωμάτων τους στον δημόσιο και ιδιωτικό χώρο,
- να αναδεικνύει και να διαδίδει τα δικαιώματα του παιδιού, όπως αυτά προκύπτουν από το Σύνταγμα, τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ΔΣΔΠ) και την υπόλοιπη εθνική νομοθεσία, καθώς και
- να προωθεί αλλαγές προς το συμφέρον του παιδιού στην οργάνωση της διοίκησης και στη συνείδηση του πολίτη.

Οι υποθέσεις που απασχολούν τον Κύκλο Δικαιωμάτων του Παιδιού εξετάζονται πάντοτε από την οπτική του συμφέροντος του παιδιού, η γνώμη του οποίου αναζητείται, αν τούτο κρίνεται εφικτό και σκόπιμο, ακόμη και όταν δεν έχει προσφύγει το ίδιο το παιδί στον ΣτΠ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΟΣΧΟΣ
Βοηθός Συνήγορος

Για την επίτευξη του έργου του Κύκλου Δικαιωμάτων του Παιδιού απαιτούνται ευρεία διάδοση του θεσμού μεταξύ των παιδιών και των πολιτών γενικότερα και ανάπτυξη ενός δικτύου πολύπλευρων συνεργασιών με δημόσιες υπηρεσίες και μη κυβερνητικές οργανώσεις που εργάζονται με/και για τα παιδιά.

Μόνο το 4% του συνόλου των αναφορών υποβλήθηκαν από ανηλίκους, γεγονός που αποδίδεται αφενός στο ότι τα περισσότερα παιδιά δεν γνωρίζουν ακόμη ότι μπορούν να απευθυνθούν στον ΣτΠ, αφετέρου στο ότι έτσι και αλλιώς τα παιδιά δεν συνηθίζουν να διεκδικούν τα δικαιώματά τους μέσω έγγραφων αναφορών, όπως οι ενήλικοι.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ 2004	217
κατά δημοσίων υπηρεσιών	
Αναφορές εντός αρμοδιότητας	173
ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	90
Επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (θετική έκβαση)	77
Μη επίλυση του προβλήματος κακοδιοίκησης (μη αποδοχή των προτάσεων της Αρχής - αδυναμία επίλυσης)	13
ΜΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΚΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ	32
ΔΙΑΚΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ	8
ΕΚΚΡΕΜΕΙΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ [31 12 2004]	43

Επικοινωνία με τα παιδιά

Κατά το 2004 ο Βοηθός Συνήγορος και επιστήμονες του Κύκλου συναντήθηκαν με ομάδες παιδιών σε σχολεία, ιδρύματα πρόνοιας και κέντρα δημιουργικής απασχόλησης, για να ακούσουν τις απόψεις των παιδιών και να τα ενημερώσουν για τα δικαιώματά τους. Ανάμεσα στα παιδιά που ήρθαν σε επαφή με τα στελέχη του ΣτΠ περιλαμβάνονταν και παιδιά από πολιτιστικές και θρησκευτικές μειονότητες, παιδιά αλλοδαπών και παλιννοστούντων, παιδιά με αναπηρίες και άλλες ειδικές ανάγκες. Επίσης:

- Δημιουργήθηκε ειδικός χώρος για την υποδοχή ανηλίκων στα γραφεία του ΣτΠ.
- Τέθηκε σε λειτουργία ειδική τηλεφωνική γραμμή, χωρίς χρέωση, για ανηλίκους (τηλ. 800 11 32 000).
- Εκδόθηκε ενημερωτικό φυλλάδιο για ανηλίκους 12 ως 18 ετών, με στόχο να διανεμηθεί σε σχολεία και προνοιακά ιδρύματα.
- Εγκαινιάστηκε συνεργασία με τα υπουργεία Παιδείας, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και Δικαιοσύνης, με σκοπό την ενημέρωση των ανηλίκων που υπάγονται στην ευθύνη τους σχετικά με τη δράση της Αρχής.
- Δημιουργήθηκε ειδική ιστοσελίδα του ΣτΠ για τα παιδιά

www.synigoros.gr/0-18/

Συναφής είναι η διαπιστούμενη ένδειξη υπηρεσιών και χώρων φιλοξενίας στις τμήσεις υπηρεσιών στις οποίες μπορεί να απευθυνθεί κάποιος για την υποστήριξη και την αποκατάσταση ενός παιδιού-θύματος, αλλά και για την παροχή στήριξης προς την οικογένειά του. Επίσης, σε υποθέσεις που αφορούν σε διαφωνίες μεταξύ γονέων για την άσκηση της επιμέλειας και για την άσκηση του δικαιώματος της επικοινωνίας των παιδιών με τους γονείς που δεν διαμένουν μαζί τους, η έλλειψη ειδικευμένων υπηρεσιών, που θα μπορούσαν να αναλάβουν μακρόπνοο διαμεσολαβητικό και υποστηρικτικό ρόλο προς τους γονείς, δυσχεραίνει το έργο του ΣτΠ στον τομέα της παροχής πρακτικής βοήθειας για την προάσπιση των δικαιωμάτων του παιδιού.

Χειριζόμενος αναφορές που τίγουν θέματα για παιδικές χαρές και παιδότοπους, ο Κύκλος διαπίστωσε ότι απαιτείται εκ μέρους των δημοτικών και ιδιωτικών φορέων, στην ευθύνη των οποίων κάθε φορά ανήκουν, συχνός έλεγχος ποιότητας και προδιαγραφών ασφαλείας καθώς και ενέργειες συντήρησης, για να ελαχιστοποιείται η επικινδυνότητα χρήσης των χώρων αυτών από τα παιδιά.

Αντικείμενο ενασχόλησης του Κύκλου ήταν και υποθέσεις παραβίασης δικαιωμάτων του παιδιού από τα ΜΜΕ (έντυπα μέσα, ραδιο-τηλεόραση, Διαδίκτυο). Οι εν λόγω υποθέσεις αφορούσαν στην προσβολή της ιδιωτικής ζωής και της προσωπικότητας ανηλίκων αλλά και στη διακίνηση βλαπτικού για τα παιδιά υλικού. Εκτίμηση της Αρχής είναι

Παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής των δικαιωμάτων του παιδιού

Ιδρύματα παιδικής προστασίας

Ο Κύκλος επισκέφθηκε σημαντικό αριθμό δημόσιων και ιδιωτικών ιδρυμάτων παιδικής προστασίας σε πολλές πόλεις της Ελλάδας (10 δημόσια και 13 ιδιωτικά ιδρύματα-ξενώνες φιλοξενίας) στο πρώτο 18μηνο λειτουργίας του. Επιθεώρησε τους χώρους και συζήτησε με τη διοίκηση, το προσωπικό και τους εκεί φιλοξενούμενους ανηλίκους, καθώς και με τις περιφερειακές και νομαρχιακές υπηρεσίες που εποπτεύουν τα εν λόγω ιδρύματα. Οι επισκέψεις στα ιδρύματα αυτά αποκαλύπτουν τις δύο σοβαρότερες αδυναμίες του προνοιακού συστήματος της χώρας: την ανεπάρκεια του επιστημονικού προσωπικού αλλά και τη μη εφαρμογή ενός αξιόπιστου συστήματος πιστοποίησης καιτήρησης προδιαγραφών, με αποτέλεσμα να παρατηρούνται αυθαιρεσίες και συστημική παραμέληση των ανηλίκων. Καταγράφηκαν πάντως και ορισμένες προσπάθειες ποιοτικής αναβάθμισης των χώρων αυτών, προερχόμενες τόσο από δημόσιους φορείς όσο και από μη κυβερνητικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της παιδικής προστασίας.

σαγωγή νέων αναμορφωτικών μέτρων. Κάποια από αυτά υλοποιούνται με τη συμμετοχή δημόσιων υπηρεσιών και κοινωφελών ιδιωτικών νομικών προσώπων. Προβλέπεται επίσης επιβολή των μέτρων αυτών από τον εισαγγελέα, αντί της άσκησης ποινικής δίωξης, σε περιπτώσεις τέλεσης πλημμελημάτων από ανηλίκους. Κρίνοντας ότι τα μέτρα αυτά μπορεί να αποβούν σε όφελος των ανήλικων δραστών, υπό τον όρο ότι θα εφαρμόζονται με τρόπο που να διασφαλίζει τα δικαιώματά τους, ο ΣτΠ κάλεσε σε διάλογο εκπροσώπους του Υπουργείου Δικαιοσύνης, δικαστικούς λειτουργούς, επιμελητές ανηλίκων και άλλους εμπλεκόμενους φορείς. Από τη συζήτηση διαπιστώθηκε ότι παρατηρούνται σημαντικά κενά στην εφαρμογή του παραπάνω νόμου. Οι δε εισαγγελικές αρχές αδυνατούν ουσιαστικά να επιβάλουν αναμορφωτικά μέτρα, καθώς δεν διαθέτουν κοινωνικές υπηρεσίες στα πρωτοδικεία.

Μεταχείριση των ασυνόδευτων ανηλίκων

Ο Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού ασχολήθηκε επισταμένα με το θέμα της μεταχείρισης από την πολιτεία των ασυνόδευτων ανηλίκων, ιδίως αυτών που είναι θύματα εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης. Εν

πρώτοις, ανταποκρίθηκε σε πρόσκληση της Ύπατης Αρμοστείας για τους Πρόσφυγες και συνεργάστηκε μαζί της για τη σύνταξη κατευθυντήριων οδηγιών για τη Μεταχείριση των Ασυνόδευτων Ανηλίκων Αιτούντων Άσυλο στην Ελλάδα. Το κείμενο των οδηγιών κοινοποιήθηκε στα συναρμόδια υπουργεία και πρόκειται κατά το ερχόμενο έτος να δημοσιοποιηθεί ευρύτερα. Ως προς τους ασυνόδευτους ανηλίκους που έχουν διατελέσει θύματα εκμετάλλευσης και παράνομης διακίνησης, ο ΣτΠ εξέδωσε πόρισμα για την υπόθεση των φιλοξενούμενων ανηλίκων που είχαν διαφύγει από το προνοιακό ίδρυμα «Αγία Βαρβάρα». Προέβη επίσης σε σειρά ενεργειών για την ανταλλαγή απόψεων με κοινωνικούς φορείς στην Ελλάδα και το εξωτερικό αλλά και σε οργανωμένη συλλογή πληροφοριών για τη μεταχείριση των παιδιών που εργάζονται στον δρόμο και είναι θύματα εκμετάλλευσης.

Παρουσίαση σημαντικών υποθέσεων

Δικαίωμα στην εκπαίδευση

Μητέρα οκτάχρονου κοριτσιού ζήτησε τη διαμεσολάβηση του ΣτΠ για να το εγγράψει στο Δημοτικό Σχολείο. Κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης διαπιστώθηκε ότι ο πατέρας του παιδιού –ο οποίος έχει διακόψει κάθε επικοινωνία με την οικογένειά του– είχε δηλώσει στην αρμόδια υπηρεσία του μαιευτηρίου άλλο όνομα από αυτό της μητέρας, με αποτέλεσμα η τελευταία να μην μπορεί να αποδείξει τη σχέση της με το παιδί. Η εγγραφή συνεπώς του παιδιού στο ληξιαρχείο ως τέκνου της φυσικής του μητέρας ήταν αδύνατη. Λόγω του προβλήματος αυτού και παρά τις επίμονες προσπάθειες της μητέρας επί σειρά ετών, ήταν αδύνατη τόσο η έκδοση βιβλιαρίου υγείας, που αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τον εμβολιασμό, όσο και η εγγραφή του παιδιού στο σχολείο.

Ο ΣτΠ επικοινωνήσε με τον Διευθυντή της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του ΥΠΕΠΘ. Το αποτέλεσμα της διαμεσολάβησης ήταν

Με αφορμή αναφορά που υπέβαλε μη κυβερνητική οργάνωση σχετικά με το καθεστώς της παραμονής ανήλικων αλλοδαπών φιλοξενούμενων σε ιδρύματα παιδικής μεριμνας, ο ΣτΠ πρότεινε στο Υπουργείο Εσωτερικών την άμεση χορήγηση άδειας παραμονής για ανθρωπιστικούς λόγους στους ήδη ενήλικες ασυνόδευτους αλλοδαπούς που είχαν εισαχθεί στα ιδρύματα παιδικής προστασίας, καθώς και τη δυνατότητα μεταβολής των λόγων παραμονής σε σπουδών και εργασίας. Εν όψει και της θεσμοθέτησης της δυνατότητας χορήγησης άδειας παραμονής στα χαρακτηρισμένα ως θύματα των αδικημάτων του Ν. 3064/2002, οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών έδειξαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την επίλυση της εκκρεμότητας και συνεργάζονται προς αυτή την κατεύθυνση με την Αρχή.

Δεκαεπτάχρονη μαθήτρια επισκέφθηκε με τους γονείς της τον ΣΤΠ και υπέβαλε ανα-

Επειδή κατά την κρίση της Αρχής η πειθαρχική ποινή που επιβλήθηκε στον καθηγητή δεν ανταποκρινόταν στη βαρύτητα του παραπτώματος, στο παρελθόν δε παρόμοια συμπεριφορά του ίδιου καθηγητή είχε επισύρει ως ποινή την απλή απόσπασή του σε άλλο σχολείο, ο ΣΤΠ διερεύνησε τη δυνατότητα άσκησης ένστασης εκ μέρους του ΥΠΕΠΘ κατά της ποινής που επιβλήθηκε αρχικά. Σχετικά ενημερώθηκε ο Πρόεδρος του Πειθαρχικού Υψηρεσιακού Συμβουλίου Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, ύστερα από ενέργειες του οποίου η Υπουργός Παιδείας άσκησε ένσταση ενώπιον του Δευτεροβάθμιου Πειθαρχικού Συμβουλίου του ΥΠΕΣΔΔΑ, υποστηρίζοντας πως για τις πράξεις του καθηγητή έπρεπε να επιβληθεί αυστηρότερη

Αστική ευθύνη οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης

Η περίπτωση υλικών ζημιών σε οχήματα από ανωμαλίες του οδοστρώματος ή άλλες παρεμφερείς αιτίες

Τον Νοέμβριο του 2004, ο ΣτΠ δημοσίευσε ειδική έκθεση με θέμα την αστική ευθύνη των ΟΤΑ και ειδικότερα τις περιπτώσεις πρόκλησης υλικών ζημιών σε οχήματα από ανωμαλίες του οδοστρώματος ή άλλες παρεμφερείς αιτίες. Στην ειδική έκθεση αποτυπώθηκαν τα προβλήματα που ανακύπτουν όταν οι πολίτες ζητούν από τους ΟΤΑ χρηματική αποζημίωση για βλάβες που υπέστησαν τα οχήματά τους από κακοτεχνίες του δημοτικού και επαρχιακού οδικού δικτύου (λ.χ. λακκούβες). Από το 1999 ο ΣτΠ έχει δεχθεί 207 αναφορές πολιτών με αίτημα την άμεση, δηλαδή χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη, χρηματική ικανοποίηση τους.

Παρόμοια αιτήματα πολιτών αφορούσαν σε ατυχήματα από ελλιπή ή πλημμελή σήμανση οδών, σε ζημιές από πτώση κλαδιών ή κορμών δένδρων, σε μετακινήσεις κάδων απορριμμάτων κ.λπ. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων, οι εμπλεκόμενοι ΟΤΑ αρνήθηκαν να καταβάλουν οποιαδήποτε αποζημίωση.

Στόχος του ΣτΠ ήταν να συμβάλουν οι προτάσεις του στην εμπέδωση πρακτικών εξωδικαστικής –αν είναι δυνατόν στην πλησιέστερη για τον πολίτη βαθμίδα διοίκησης– επίλυσης διαφορών με περιεχόμενο τη χρηματική αποκατάσταση ζημιών που υφίστανται πολίτες όταν χρησιμοποιούν δημόσιο χώρο, του οποίου τη διάθεση και την απρόσκοπτη χρήση οφείλει να εγγυάται η τοπική αυτοδιοίκηση.

Ο ΣτΠ θεωρεί ότι η προσφυγή στα δικαστήρια για τέτοιου είδους υποθέσεις, που είναι κατά κανόνα απλές, έχει σημαντικό κόστος, διότι επιβαρύνει τη λειτουργία των δικαστηρίων και καταπονεί οικονομικά και τα δύο εμπλεκόμενα μέρη. Συχνά μάλιστα, το κόστος της δικαστικής διαμάχης ξεπερνά κατά πολύ το ύψος της διεκδικούμενης αποζημίωσης. Με τις προτάσεις του ο ΣτΠ φιλοδοξεί επίσης να συμβάλει στην ελάφρυνση του φόρτου των διοικητικών δικαστηρίων, στα οποία στο τέλος του 2004 εκκρεμούσαν 224.000 υποθέσεις.

Αφετηρία των προτάσεων της Αρχής συνιστά η παραδοχή ότι οι ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού έχουν την ευθύνη για παραλείψεις των οργάνων τους, η οποία είναι δημοσίου δικαίου, αντικειμενική και αυτοτελής. Προκειμένου να αποφευχθεί η προσφυγή των ζημιωθέντων πολιτών στα διοικητικά δικαστήρια, με όλα τα μειονεκτήματα που συνεπάγεται, αναζητήθηκε μια διαδικασία εξωδικαστικού συμβιβασμού μερικής κάλυψης της ζημίας. Πρόκειται, δηλαδή, για αποκατάσταση μόνο της θετικής ζημίας και όχι για αναπλήρωση των διαφυγόντων κερδών ή για καθορισμό χρηματικού ποσού για ικανοποίηση ηθικής βλάβης.

Για τη συνηθέστερη από τις περιπτώσεις που αντιμετωπίζει η Αρχή, δηλαδή τις βλάβες οχημάτων από πλημμελή συντήρηση του οδοστρώματος, ο ΣτΠ πρότεινε μια τυποποιημένη έγγραφη διαδικασία η οποία μπορεί να προσλάβει την εξής μορφή:

Πειθαρχική-διοικητική διερεύνηση καταγγελιών εναντίον αστυνομικών υπαλλήλων

Τον Ιούλιο του 2004 ο ΣτΠ δημοσίευσε ειδική έκθεση σχετικά με τον πειθαρχικό έλεγχο

καταγγελιών σε βάρος αστυνομικών οργάνων, την οποία υπέβαλε στον Πρωθυπουργό και στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης. Έναυσμα για τη σύνταξη της έκθεσης αποτέλεσε ο μεγάλος αριθμός σχετικών αναφορών που δέχθηκε η Αρχή από το 1999 έως και το 2004.

Από τη διερεύνηση 176 αναφορών πολιτών για προσβολή συνταγματικών δικαιωμάτων τους από αστυνομικούς, ο ΣτΠ διαπίστωσε ότι τα όργανα εσωτερικού ελέγχου της ΕΛΑΣ, τα οποία είναι αρμόδια για την εξέταση των καταγγελιών, καταλόγισαν ευθύνες σε ελάχιστες περιπτώσεις και οι κυρώσεις που επιβλήθηκαν ήταν δυσανάλογα ελαφρές. Στη συντριπτική πλειονότητα των περιπτώσεων:

- είτε η έρευνα δεν οδήγησε στην άσκηση πειθαρχικής δίωξης και ολοκληρώθηκε με τη λακωνική ενημέρωση: «δεν προέκυψαν ευθύνες στελεχών»,
- είτε οι καταγγελίες κρίθηκαν αβάσιμες, επειδή διαψεύστηκαν από τους εμπλεκόμενους αστυνομικούς ή συναδέλφους τους, γεγονός που αναμφίβολα συνιστά ασυμμετρία της θέσης του καταγγέλλοντος πολίτη σε σχέση με αυτήν του εγκαλούμενου αστυνομικού και πλήττει την αξιοπιστία των πειθαρχικών ερευνών.

Συμπερασματικά, η Αρχή διαπίστωσε:

- απώλεια της εμπιστοσύνης των πολιτών στην αντικειμενικότητα του πειθαρχικού ελέγχου,
- υπέρμετρη χρήση της άτυπης έρευνας και φειδωλή προσφυγή σε ΕΔΕ, ακόμη και όπου αυτή ήταν αναγκαία,
- αρνητικές επιπτώσεις στην επιβαλλόμενη πληρότητα της έρευνας λόγω της συμμετοχής σε αυτή άμεσων προϊσταμένων του εμπλεκόμενου αστυνομικού τμήματος,
- σοβαρές πλημμέλειες στην αποδεικτική διαδικασία, ιδίως τυπική απλώς αιτιολογία, μη αξιολόγηση ή επιλεκτική ή λογικά αντιφατική αξιολόγηση αποδεικτικών μέσων και καταχρηστικά διασταλτική ερμηνεία διατάξεων προς όφελος του καθού η έρευνα, και
- δυστοκίες στην επιβολή κυρώσεων ανάλογων με τη βαρύτητα του διαπιστούμενου παραπτώματος.

Ο ΣτΠ πρότείνει

- τη ρητή εξαίρεση της άτυπης έρευνας από το δεδικασμένο,
- τον υποχρεωτικό χαρακτήρα της ΕΔΕ σε καταγγελίες για σωματική βία και άλλες καταχρηστικές συμπεριφορές που υπάγονται στα άρθρα 9-11 του ΠΔ 22/1996,
- την ανάθεση, ως γενική αρχή και όχι μόνο σε μεμονωμένες περιπτώσεις, όλων των ερευνών σε αξιωματικό άλλης διεύθυνσης, αφού η έρευνα από τον ίδιο τον διοικητή του εμπλεκόμενου αστυνομικού τμήματος εγκυμονεί τον κίνδυνο πλημμελούς διενέργειας του πειθαρχικού ελέγχου,
- την πάγια εφαρμογή της προσωρινής μετακίνησης του ελεγχόμενου οργάνου, κατά τη διάρκεια του ελέγχου,
- την υποχρεωτική κλήτευση του καταγγέλλοντος ακόμη και σε άτυπες έρευνες με σοβαρό αντικείμενο,
- την υποχρεωτική ειδική αιτιολογία επί διαφωνίας για το ύψος της κύρωσης μεταξύ ερευνησαντος και του ιεραρχικώς προϊσταμένου του,
- τη βελτίωση του καθεστώτος ενημέρωσης του καταγγέλλοντος,
- την εξέταση του ενδεχομένου ηλεκτρονικής παρακολούθησης του εσωτερικού χώρου αστυνομικών τμημάτων, κυρίως των χώρων υποδοχής και κράτησης,
- την καθιέρωση ηθικής ικανοποίησης του θύματος, εκτός από τις αξιώσεις του για αστική αποζημίωση, ώστε να αποκαθίσταται η τραυματισμένη υπόληψη του πολίτη και η εμπιστοσύνη του στον θεσμικό ρόλο της αστυνομίας,
- τη βελτίωση του πειθαρχικού δικαίου ώστε να μην υπάρχουν κενά προστασίας από πειθαρχικά αδικήματα (π.χ. την απόλεια του «συμφέροντος της υπηρεσίας» ως λόγου αποχής από την επιβολή κύρωσης), την έκδοση εγκυκλίων για την αιτιολόγηση των πορισμάτων της έρευνας και την ερμηνεία ασαφών νομοθετικών διατάξεων.

Τα πλήρη κείμενα των ειδικών εκθέσεων διατίθενται, σε έντυπη μορφή στα γραφεία του ΣτΠ, Χατζηγιάννη Μέξη 5, 11528 Αθήνα, και σε ηλεκτρονική μορφή στην ιστοσελίδα της Αρχής: www.synigoros.gr.

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΤΟΜΟΓΡΑΦΗΚΕΣ ΑΠΕΠΟΤΙΜΗΚΕΣ ΚΑΙ ΟΠΙΣΘΟΚΙΝΗΣΕΙΣ

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΤΟΜΟΓΡΑΦΗΚΕΣ ΑΠΕΠΟΤΙΜΗΚΕΣ ΚΑΙ ΟΠΙΣΘΟΚΙΝΗΣΕΣ

- ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ ΤΟΜΟΓΡΑΦΗΚΕΣ ΑΠΕΠΟΤΙΜΗΚΕΣ ΚΑΙ ΟΠΙΣΘΟΚΙΝΗΣΕΣ

- Την τροποποίηση του άρθρου 99 του Κώδικα Διατάξεων Φορολογίας Κληρονομιών Δωρεών, Γονικών Παροχών και Κερδών (Ν. 2961/2001), ώστε να καθίσταται δυνατή η επανόρθωση εσφαλμένης οριστικής βεβαίωσης φόρου από τη φορολογική αρχή χωρίς να χρειάζεται να προσφύγει ο φορολογούμενος στα αρμόδια δικαστήρια.
- Την απαλλαγή από φόρο μεταβίβασης εν διστάσει συζύγου που έχει την επιμέλεια τέκνου με την προσθήκη νέας διάταξης στον Ν. 1079/1980 ή με την έκδοση διευκρινιστικής εγκυκλίου.
- Την κάλυψη του νομοθετικού κενού σε ό,τι αφορά την παραχώρηση άδειας απλής χρήσης αιγιαλού σε περιοχές με γεωμορφολογικές ιδιαιτερότητες του αιγιαλού και της παραλίας.
- Τη χρήση ονομαστικού καταλόγου κατά την επίδοση ετήσιων εκκαθαριστικών σημειωμάτων από τον ταχυδρομικό διανομέα όπου θα σημειώνεται η ημερομηνία παράδοσης.

Αποδοχή προτάσεων του ΣτΠ προηγούμενων ετών

Μέσα στο 2004 ρυθμίστηκαν, ύστερα από προτάσεις που είχε διατυπώσει κατά τα προηγούμενα έτη ο ΣτΠ, ζητήματα όπως το καθεστώς της παραμονής ενηλίκων κληρονόμων και των μελών οικογένειας κοινοτικών υπηκόων, συμμετοχής των μελών οικογένειας ασφαλισμένου στο κόστος μακροχρόνιας νοσηλείας για ψυχιατρικές παθήσεις και διαδικασίας χορήγησης βεβαίωσης μόνιμου κατοίκου.

Καταβολή επιδόματος τετραπληγίας

Ο ΣτΠ, ήδη από την ετήσια έκθεση του 1999, είχε προτείνει την επέκταση καταβολής του επιδόματος παραπληγίας-τετραπληγίας (Ν. 1140/1981) και στους ασφαλισμένους των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης που πάσχουν από ασθένειες οι οποίες επιφέρουν τις ίδιες συνέπειες με την παραπληγία-τετραπληγία.

Πρόσφατα, με τον Ν. 3232/2004, προβλέφθηκε η επέκταση καταβολής του επιδόματος παραπληγίας-τετραπληγίας και σε άλλες κατηγορίες πασχόντων.

Ωστόσο, η διάταξη περιλαμβάνει περιοριστική απαρίθμηση συγκεκριμένων ασθενειών, αντί να θέτει ως όρο τη διαπιστωμένη από την υγειονομική επιτροπή αδυναμία κίνησης και αυτοεξυπηρέτησης, σύμφωνα με τη λύση που έχει προτείνει ο ΣτΠ.

ΑΥΤΟΨΙΕΣ

Κατά τη διερεύνηση των αναφορών, ο ΣτΠ μπορεί να διενεργεί αυτοψίες, προκειμένου να διαμορφώσει ιδίαν αντίληψη για πραγματικά γεγονότα ή καταστάσεις. Το 2004 ο ΣτΠ διενήργησε 25 αυτοψίες. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγονται αυτοψίες σε αστυνομικά τμήματα, υπηρεσίες δήμων, παιδικούς σταθμούς, δημοτικά σχολεία και χώρους κράτησης ασυνόδευτων αλλοδαπών ανηλίκων.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι αυτοψίες:

- στα Αστυνομικά Τμήματα Νέας Ιωνίας Βόλου και Αλμυρού και συνάντηση με τον Αστυνομικό Διευθυντή Μαγνησίας προκειμένου να διαπιστωθούν οι συνθήκες κράτησης 24 αιτούντων άσυλο, που τελούσαν υπό διοικητική κράτηση και προέρχονταν από το Ιράκ, τη Σρι Λάνκα και το Μπαγκλαντές, μεταξύ των οποίων και 6 ανηλίκων, και να εξεταστεί η δυνατότητα πρόσβασής τους στη διαδικασία ασύλου.
- στο Αστυνομικό Τμήμα Ιωαννίνων, στο Περιφερειακό Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων και στο Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων «Γ. Χατζηκώστα» με αντικείμενο το φαινόμενο της αστυνομικής κράτησης προσώπων που αναμένουν να εξεταστούν από δύο ψυχιάτρους, κατόπιν εισαγγελικής παραγγελίας για ακούσια νοσηλεία.
- στο Μαράθι Πάρου και την ΚΑ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, σχετικά με την παράνομη λειτουργία χωματερής στην εν λόγω περιοχή.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟ ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ

Σε περίπτωση που ο ΣτΠ διαπιστώνει, κατά τη διερεύνηση αναφοράς, παράνομη συμπεριφορά διοικητικού οργάνου, συντάσσει έκθεση την οποία και διαβιβάζει στο αρμόδιο για τον πειθαρχικό έλεγχο του υπαίτιου όργανο. Ο ΣτΠ κατέθεσε 7 αιτήσεις άσκησης πειθαρχικού ελέγχου σε βάρος οργάνων της διοίκησης κατά το 2004.

Συγκεκριμένα, ο ΣτΠ ζήτησε από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής την άσκηση πειθαρχικού ελέγχου στους δημάρχους Νέας Σμύρνης και Νέας Μάκρης, στον Πρόεδρο της Κοινότητας Βαρνάβα και στους υπεύθυνους υπαλλήλους της Κοινότητας Σταμάτας, διότι αρνήθηκαν να συνεργαστούν με την Αρχή. Επίσης ζήτησε από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Θεσσαλίας και τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας τον πειθαρχικό έλεγχο του Δημάρχου Βόλου και των υπεύθυνων υπαλλήλων του Δήμου Ανθεμούντος αντίστοιχα.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΕ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

Ο ΣτΠ έχει τη δυνατότητα, εάν κατά τη διερεύνηση υποθέσεων προκύψουν αποχρώσεις ενδείξεις για τέλεση αξιόποινης πράξης από λειτουργό, υπάλληλο ή μέλος της διοίκησης, να διαβιβάσει τις σχετικές εκθέσεις στον αρμόδιο εισαγγελέα. Κατά το έτος 2004 ο ΣτΠ παρέπεμψε 7 υποθέσεις στις αρμόδιες εισαγγελικές αρχές.

Μεταξύ άλλων ο ΣτΠ παρέπεμψε στην αρμόδια εισαγγελική αρχή:

- Τον Δήμο Αμαλιάδας για μη συμμόρφωσή του με τελεσίδικη απόφαση του οικείου μονομελούς πρωτοδικείου, η οποία αναγνώρισε σε ιδιώτη την κυριότητα έκτασης.
- Τρεις υποθέσεις παράλειψης αποξήλωσης παράνομων κεραιών κινητής τηλεφωνίας εκ μέρους των αρμόδιων πολεοδομικών γραφείων.
- Υπόθεση σχετική με τη μη σύννομη –και χωρίς την απαιτούμενη προηγούμενη έγκριση περιβαλλοντικών όρων– έκδοση άδειας λειτουργίας ελαιοτριβείου στο Δημοτικό Διαμέρισμα Μενδενίτσας του Δήμου Μώλου της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Φθιώτιδας.

Παράνομη κατασκευή προβλήτας στη Λίμνη Καστοριάς

Ο ΣτΠ ενημερώθηκε από την αρμόδια εισαγγελική αρχή ότι με απόφαση του Μονομελούς Πλημμελειοδικείου Καστοριάς καταδικάστηκε ο πρώην δήμαρχος Μακεδονών σε ποινή φυλάκισης 12 μηνών και χρηματική ποινή 1.500 ευρώ για την υποβάθμιση του περιβάλλοντος με την κατασκευή της προβλήτας και σε ποινή φυλάκισης 12 μηνών και χρηματική ποινή 6.000 ευρώ για την κατασκευή του εν λόγω αυθαίρετου κτίσματος σε βιότοπο και πλησίον αρχαιολογικού χώρου χωρίς άδεια της αρμόδιας πολεοδομίας. Αξίζει να αναφερθεί ότι το δικαστήριο στην απόφασή του μνημονεύει το παραπεμπτικό στον εισαγγελέα έγγραφο της Αρχής ως ένα από τα στοιχεία, με βάση τα οποία συντάχθηκε το σχετικό κατηγορητήριο.

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΕΡΕΥΝΑ

Ο ΣτΠ έχει τη δυνατότητα να επιλαμβάνεται αυτεπάγγελτα υποθέσεων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του αφού εκτιμήσει τη σοβαρότητα του θέματος. Κατά το 2004 αποφάσισε τη διενέργεια αυτεπάγγελτης έρευνας στην Παιδόπολη Νεάπολης Λασιθίου Κρήτης.

Η απόφαση ελήφθη ύστερα από επίσκεψη στο εν λόγω ίδρυμα όπου διαπιστώθηκε παντελής έλλειψη επιστημονικού προσωπικού, σοβαρά προβλήματα στην υλικοτεχνική υποδομή, στη συντήρηση και στην εν γένει λειτουργία του ιδρύματος. Ο ΣτΠ απέστειλε έκθεση με τις διαπιστώσεις του και τα προκύπτοντα ερωτήματα προς τον αρμόδιο Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τον Πρόεδρο του Περιφερειακού Συστήματος Υγείας-Πρόνοιας (ΠεΣΥΠ) Κρήτης.

Σύμφωνα με την απάντηση της Γενικής Διεύθυνσης Πρόνοιας του υπουργείου, η επιχορήγηση της μονάδας για την αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών της αυξήθηκε και εγκρίθηκε επιπλέον ειδικό ποσόν για την ανακαίνιση των χώρων εστίασης και υγιεινής. Ως προς το θέμα της στελέχωσης, το υπουργείο πρόκειται να συμπεριλάβει στη διαδικασία επόμενης προκήρυξης μέσω ΑΣΕΠ τις αναγκαίες προς πλήρωση θέσεις και για την εν λόγω παιδόπολη. Επιπλέον, σε πρόσφατη συνάντηση εργασίας που είχε κλιμάκιο του ΣτΠ με τον Πρόεδρο του ΠεΣΥΠ Κρήτης, διαπίστωσε το ενδιαφέρον του ώστε να πληρωθούν άμεσα οι κενές θέσεις μέσω αποσπάσεων και προγραμματικών συμβάσεων.

[illegible]

Στην Ελλάδα

Επισκεφθήκαμε

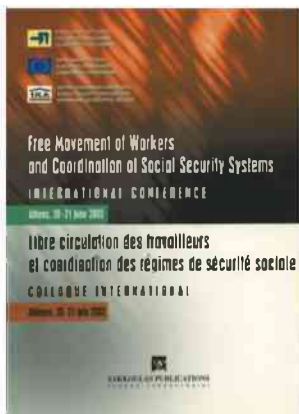
- Την Αλεξανδρούπολη για τη διεξαγωγή διημερίδας, σε συνεργασία με τη Σχολή Επιμόρφωσης του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, με θέμα «Η φορολογική διοίκηση στην υπηρεσία των πολιτών - Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη στην επίλυση προβλημάτων».
- Τον Βόλο, όπου συναντηθήκαμε με τοπικούς φορείς που ασχολούνται με το παιδί, τους οποίους καλέσαμε να συμμετάσχουν σε ανοικτή συζήτηση-ημερίδα με θέμα «Τα παιδιά δεν παίζουν» που διοργάνωσε η «Άρσις» Βόλου.
- Τη Θεσσαλονίκη, όπου διενεργήσαμε αυτοψίες στα ιδρύματα «Παπάφειο», «Μέλισσα» και το «Παιδικό Χωριό Βορείου Ελλάδος». Συμμετείχαμε επίσης σε ημερίδα που διοργάνωσε το Γραφείο Αγωγής Υγείας της Διεύθυνσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Θεσσαλονίκης, με θέμα τα δικαιώματα των ανηλίκων (κακοποίηση, εκμετάλλευση, παράνομη εργασία και ο ρόλος των εκπαιδευτικών).
- Την Κρήτη για να ενημερωθούμε και να ενημερώσουμε ιδρύματα πρόνοιας, ξενώνες φιλοξενίας ανηλίκων, ειδικά σχολεία, διευθύνσεις εκπαίδευσης, κοινωνικές υπηρεσίες και υπηρεσίες επιμελητών ανηλίκων για την εφαρμογή των δικαιωμάτων του παιδιού και για τα προβλήματα που ανακύπτουν στην καθημερινή λειτουργία των υπηρεσιών.
- Την Πάτρα για να ενημερωθούμε για τις δραστηριότητες του Κέντρου Παιδικής Μερίμνης Πατρών και του Σκαγιοπούλειου Κέντρου Παιδικής Μέριμνας Αρρένων Πάτρας.
- Την Τρίπολη για να ενημερώσουμε τους πολίτες, τα στελέχη των δημόσιων υπηρεσιών και τους εκπροσώπους της τοπικής αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού της Περιφέρειας Πελοποννήσου και των ΝΠΔΔ της περιοχής για την αποστολή και το έργο της Αρχής.

Πραγματοποιήσαμε συναντήσεις εργασίας με

- Τη διοίκηση του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθερων Επαγγελματιών για να διευρευνηθεί το πρόβλημα της υπερβολικής καθυστέρησης που αντιμετωπίζουν οι ασφαλισμένοι κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεών τους.
- Τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για να συζητηθούν τα προβλήματα που εντοπίστηκαν στο Πρόγραμμα Οικονομικής Ενίσχυσης Απροστάτευτων Παιδιών.
- Τη διοίκηση του Οργανισμού Περίθαλψης Ασφαλισμένων Δημοσίου προκειμένου να συζητηθούν τα προβλήματα στη χορήγηση των παροχών υγείας του οργανισμού.
- Αντιπροσωπεία της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας και της Ένωσης Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ελλάδας για να συζητηθεί η αστική ευθύνη των ΟΤΑ και ειδικότερα η εξωδικαστική αποζημίωση θετικής ζημίας από κακοτεχνίες του οδοστρώματος.
- Εκπροσώπους της υπηρεσιακής ηγεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού, σε επίπεδο γενικών διευθύνσεων, για να συζητηθούν υποθέσεις με αντικείμενο τη δόμηση εντός κηρυγμένων αρχαιολογικών χώρων και τις δεσμεύσεις ιδιοκτησιών για αρχαιολογικούς σκοπούς.
- Τον Δήμαρχο, τους Αντιδημάρχους και τους αρμόδιους υπαλλήλους των υπηρεσιών του Δήμου Γλυφάδας για να συζητηθούν εκκρεμείς υποθέσεις σχετικές με την πλημμελή εφαρμογή της πολεοδομικής και περιβαλλοντικής νομοθεσίας από τις πολεοδομικές υπηρεσίες του δήμου.
- Τον Νομάρχη και άλλους υπηρεσιακούς παράγοντες της Νομαρχίας Κορινθίας σχετικά με υποθέ-

- Τον Γενικό Γραμματέα του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών και εκπροσώπους των εταιρειών κινητής τηλεφωνίας, με θέμα τις προτάσεις που έχει υποβάλει η Αρχή προς τους αρμόδιους υπουργούς με την ειδική έκθεση για τους σταθμούς βάσης κινητής τηλεφωνίας (Ετήσια έκθεση 2003, σ. 246 κ.ε.).
- Τη Γενική Επιθεωρήτρια Περιβάλλοντος και τους αρμόδιους επιθεωρητές για να διερευνηθεί η δυνατότητα προώθησης της συνεργασίας μεταξύ του ΣτΠ και της νεοσύστατης αυτής υπηρεσίας, η οποία λειτουργεί υπό τον Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ.

- Με θέμα «Ζητήματα εφαρμογής των διατάξεων του Ν. 3242/2004 σχετικά με την παραμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα», σε συνεργασία με τον έντυπο και ραδιοτηλεοπτικό μεταναστευτικό Τύπο, με σκοπό την έγκαιρη και επαρκή πληροφόρηση των μεταναστών για τις πρόσφατες εξελίξεις στο θεσμικό πλαίσιο παραμονής αλλοδαπών στην Ελλάδα.
- Με θέμα «Ασυνόδευτα ανήλικα στην Ευρώπη», σε συνεργασία με τη Διεθνή Κοινωνική Υπηρεσία και την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, με τη συμμετοχή του Οικουμενικού Προγράμματος Προσφύγων της Εκκλησίας της Ελλάδος.
- Με θέμα «Η Αστυνομία και ο πολίτης κατά τη διεξαγωγή των Ολυμπιακών Αγώνων 2004», σε συνεργασία με το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και την Ελληνική Αστυνομία.

- Ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Προκόπης Παυλόπουλος, για να ενημερωθεί για τις δραστηριότητες της Αρχής.
- Ο Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Απόστολος Ανδρεουλάκος, για να παρακολουθήσει την παρουσίαση του πρότυπου πληροφοριακού συστήματος διαχείρισης εγγράφων ΠΑΠΥΡΟΣ, που έχει τεθεί σε πλήρη εφαρμογή από την Αρχή.
- Ο Γενικός Γραμματέας Καταναλωτή, Αθανάσιος Σκορδάς, προκειμένου να ενημερωθεί για τον τρόπο λειτουργίας της Αρχής.

- Τον «Πρακτικό οδηγό επαφής του αστυνομικού με τον πολίτη», σε συνεργασία με το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης, με αφορμή τη διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.
- Τα πρακτικά του συνεδρίου με θέμα «Ελεύθερη διακίνηση εργαζομένων και συντονισμός των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης», που διεξήχθη στην Αθήνα στις 20-21 Ιουνίου 2003.
- Ενημερωτικό φυλλάδιο με τίτλο «Υπερασπίζοντας τα δικαιώματα των ανηλίκων».
- Τα Πορίσματα του Κύκλου Ποιότητας Ζωής του Συνηγόρου του Πολίτη 1998-2003. Συντάχθηκε από ομάδα του επιστημονικού προσωπικού του Κύκλου Ποιότητας Ζωής και περιέχει περιλήψεις αντιπροσωπευτικών πορισμάτων του Κύκλου κατά την περίοδο 1998-2003. Το βιβλίο αποτελεί συνθετική αποτίμηση των πορισμάτων του Κύκλου Ποιότητας Ζωής. Εκδόθηκε από τις εκδόσεις Σάκκουλα.

Σε διεθνές επίπεδο

Διοργανώσαμε

- Ημερίδα με θέμα: «Έννοια και πρακτική της διαμεσολάβησης στις διοικητικές διαφορές», σε συνεργασία με την Ολλανδική Πρεσβεία και τον Ολλανδό ΣτΠ. Στόχος της συνάντησης ήταν η αξιοποίηση της μακρόχρονης γνώσης και εμπειρίας του Ολλανδού ΣτΠ σε θέματα που αφορούν στη διαμεσολάβηση μεταξύ πολιτών και διοίκησης και η περαιτέρω εξοικείωση του προσωπικού της Αρχής με τις πρακτικές της διαμεσολάβησης.

Μας επισκέφθηκαν

- Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, Νικηφόρος Διαμαντούρος.
- Ο Συνήγορος του Παιδιού της Ουαλίας, Peter Clarke, και η Anne Crowley, εμπειρογνώμονας σε θέματα συμμετοχής των παιδιών στη λήψη αποφάσεων.
- Ο Ολλανδός Πρόεδρος, Paul Brouwer, και ο Ολλανδός ΣτΠ, Roel Fernhout.
- Αντιπροσωπεία της Ένωσης Νέων Δικηγόρων της Δημοκρατίας της Γεωργίας για να ενημερωθούν για τις αρμοδιότητες του ΣτΠ.

Συμμετείχαμε

- Σε συνάντηση εργασίας που πραγματοποιήθηκε στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για την ενημέρωση του Υπουργού Επібλεψης της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και των συνεργατών του σχετικά με την ελληνική δημόσια διοίκηση.
- Στο Διεθνές Συνέδριο Ombudsmen που έγινε στο Κεμπέκ του Καναδά με θέμα «Balancing the obligations of citizenship with recognition of individual rights and responsibilities - the role of the Ombudsman».
- Σε διεθνές συνέδριο που πραγματοποιήθηκε στα Τίρανα με θέμα «Καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης και εμπορίας παιδιών στην Ευρώπη».
- Σε σεμινάριο του Συμβουλίου της Ευρώπης που πραγματοποιήθηκε στο Στρασβούργο με θέμα «The situation of separated minors in Europe».
- Σε στρογγυλή τράπεζα που διοργάνωσε το Συμβούλιο της Ευρώπης στα Τίρανα στις 5 Ιουλίου με θέμα «Combating the trafficking of Roma children: fostering a Greek-Albanian cooperation».
- Στην παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Ευρωπαϊκού Ερευνητικού Προγράμματος «Children in Communication About Migration» που έγινε στα Γραφεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στις Βρυξέλλες.
- Σε εκπαιδευτικό σεμινάριο που διοργάνωσε η μη κυβερνητική οργάνωση European Center for Minority Issues στην Αχρίδα της Πρώην Γιουγκοσλαβικής Δημοκρατίας της Μακεδονίας με θέμα τον χειρισμό υποθέσεων που αφορούν σε μέλη μειονοτήτων.

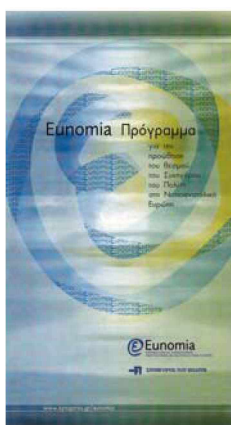

Το πρόγραμμα ΕΥΝΟΜΙΑ ξεκίνησε επισήμως τη δράση του τον Ιανουάριο του 2001, χρηματοδοτούμενο από έκτακτη οικονομική συνεισφορά της ελληνικής κυβέρνησης στη Γενική Διεύθυνση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώπης. Στόχος του προγράμματος είναι να συμβάλει στη δημιουργία και να στηρίξει τη λειτουργία νεοσύστατων διαμεσολαβητικών θεσμών σε χώρες της Νοτιοανατολικής Ευρώπης.

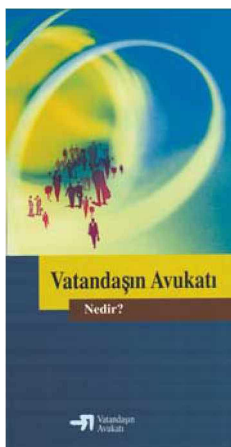

Στις αρχές του 2004 συγκροτήθηκε η νέα ομάδα συντονισμού του προγράμματος, στην οποία, δίπλα στον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη, Γιώργο Καμίνη, βρίσκεται ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, Νικηφόρος Διαμαντούρος, και ο Επίτροπος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του Συμβουλίου της Ευρώ-
νης, Alvaro Gil Robles. Το δεύτερο μέρος του προγράμματος θα διαρκέσει ως το τέλος του 2006.

Στις 10 και 11 Δεκεμβρίου ο ΣτΠ, σε συνεργασία με την Τουρκική Εθνοσυνέλευση και το Πανεπιστήμιο Bilgi, διοργάνωσε συνέδριο με τίτλο «Setting up an Ombudsman institution» στην Κωνσταντινούπολη, για τη δημιουργία Συνήγορου του Πολίτη στην Τουρκία. Στο συνέδριο, εκτός από τον Έλληνα Συνήγορο του Πολίτη, που συμμετείχε επικεφαλής δεκαπενταμελούς αντιπροσωπείας, συμμετείχαν οι Συνήγοροι του Πολίτη της Αυστρίας, του Βελγίου, της Γαλλίας, της Εσθονίας, της Ιρλανδίας, της Ολλανδίας, της Πολωνίας, της Σουηδίας, της Καταλονίας, καθώς και ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής, Νικηφόρος Διαμαντούρος. Συμμετείχαν επίσης υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι της τουρκικής κυβέρνησης και διοίκησης, διακεκριμένοι ακαδημαϊκοί και εκπρόσωποι μη κυβερνητικών οργανώσεων της Τουρκίας. Στο συνέδριο, τις εργασίες του οποίου άνοιξαν ο Έλληνας Συνήγορος του Πολίτη, Γιώργος Καμίνης, μαζί με τον Τούρκο Υπουργό Δικαιοσύνης, Cemil Cicek, συζητήθηκε, για πρώτη φορά σε ανοικτή δημόσια διαβούλευση, σχέδιο νόμου που αφορά στην προστασία των δικαιωμάτων και στην προώθηση του κράτους δικαίου στην Τουρκία.

- Σεμινάριο με τίτλο «The role of the Ombudsman in a state governed by the rule of law» (Ο ρόλος του Συνηγόρου του Πολίτη στο κράτος δικαίου) στην πόλη Νεβσεχίρ της Καππαδοκίας. Σκοπός του σεμιναρίου ήταν η προώθηση των διεργασιών για την ίδρυση του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη στην Τουρκία.
- Κοινή αποστολή με τον ομόλογο θεσμό της Ισπανίας στη Δημοκρατία του Καζακστάν. Αντικείμενο της αποστολής ήταν ο καθορισμός του πλαισίου συνεργασίας για την πραγματοποίηση διεθνούς προγράμματος ανάπτυξης του δυναμικού του Ombudsman του Καζακστάν.
- Συναντήσεις εργασίας που διοργάνωσαν ο ΣΤΠ της επαρχίας της Βοϊβοδίνας στο Νόβι Σαντ και ο ΣΤΠ του Μαυροβουνίου στα γραφεία της Αρχής στην Ποντγκόριτσα.
- Συνάντηση εργασίας που διοργανώθηκε από την αποστολή του ΟΑΣΕ στη Σερβία, στο Βελιγράδι, με θέμα το σχέδιο νόμου για τη σύσταση θεσμού Ombudsman στη Δημοκρατία της Σερβίας.

- Της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, με επικεφαλής τον Συνήγορο του Πολίτη, Sefko Crnogorac. Στο πλαίσιο των συναντήσεων πραγματοποιήθηκε σεμινάριο κατάρτισης σχετικά με τη διαχείριση αναφορών.
- Της Βοιβοδίνας, η οποία αποτελεί αυτόνομη επαρχία της Σερβίας, για να συζητηθούν οι προοπτικές συνεργασίας μεταξύ των δύο ομόλογων θεσμών και για να συμμετάσχουν σε σεμινάριο κατάρτισης με στόχο την εξοικείωση των επιστημόνων από τη Βοιβοδίνα με την εμπειρία του Έλληνα ΣτΠ σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος.

- Στην τουρκική γλώσσα, ειδικό ενημερωτικό φυλλάδιο για τη δραστηριότητα του ΣΤΠ της Ελλάδας.

Η περίληψη της ετήσιας έκθεσης του έτους 2004
τυπώθηκε τον Μάρτιο του 2005
στο Εθνικό Τυπογραφείο σε 2 000 αντίτυπα.

Επιμέλεια κειμένων
Ελένη Μπεχράκη - Ιωάννα Μεϊτάνη

Καλλιτεχνική επιμέλεια
Άννα Κατσουλάκη

Φωτογραφίες
Σοφία Πετρέλη

Τις φωτογραφίες των σελίδων 13 και 14 μας παραχώρησαν οι εταιρείες
ICON και EUROKINISSI τις οποίες ευχαριστούμε θερμά.

Ηλεκτρονική επεξεργασία
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΑΕ

© Συνήγορος του Πολίτη
Χατζηγιάννη Μέξη 5, 115 28 Αθήνα
Τηλ.: 210 7289600, fax: 210 7292129
www.synigoros.gr

ISBN: 960-88525-1-X

ISBN: 960-88525-1-X